

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Vörösmarty emlékezete.

Budapest, november 18.

A százados mult kegyeletes visszaemlékezése ünnepre szelította a magyar nemzetet, hogy oltárt gyújtson Vörösmarty emlékének. Szépirodalmunk legnépszerűbb testülete, a Petőfi-társaság ma megnyitotta a lánglelkű költő dicsőítésére szánt százados ünnepségek sorát halálának 45-ik évfordulóján. Jókai Mórral élükön a legkitűnőbb írók méltatták a magyar irodalom újjáteremtőjének dicsőségét, a költőt, aki a fojtó sivatagból kivette nemzetét abba a világba, ahol villámszerű szavára lerázta magáról rozsdás bilincseit és újra hitt és remélt jövőjében. Közoktatásügyünk lelkes vezetőjével együtt díszit adott a társaság mai kegyeletes ünnepének a közélet számos kitűnőségének megjelenése és mögöttük szorongott az a hazafias, művelt közönség, amely megérti a *Szózat* lánglelkű költőjét és a szépirodalom nemesítő hatását. Hazafias áhitat szállta meg a hallgatók szívét a poétikus megemlékezésekre, amelyek igazán méltóan vezették be Vörösmarty születésének százados ünnepét. Rendkívüli hatása volt *Bartók* Lajos gyönyörű megnyitó beszédének, szívesen üdvözölte a hallgatóság gróf *Zichy* Jenőt, aki a költő szülőföldjének szeretetét visszhangozta és tapsorkánba fult a hallgatók köszönete *Ábrányi* Emilnek, aki egy hatalmas poémában tette le koszoruját Vörösmarty lábai elé. Az emlékező magyarság szent érzelmi lüktettek a költeményben és a nemes hangú szép előadásban még megragadóbb, még fölemelőbb volt hódolata a költőfejedelem iránt és igazán kifejezésre juttatta azt az ünnepi hangulatot, amely e rideg kor küzdelmei közt elviszi a nemzetet Vörösmarty szülőházához.

Aztán megszólalt örökké ifjú koszorus

költőnk *Jókai* Mór „Vörösmarty apánk”-ról és szent csodálattal csüngött mindenki az ősz költő szaván, aki még szemtanuja Vörösmarty dicsőségének és büszkeségének őzsi halás szívében „bolygó utjának vezérlő holdvilágát”. Bűbájos nyelvének varázsa belopódzott a hallgatók szívébe és ahogy beszélt nekünk letűnt évekről, Vörösmarty pályájáról, minden szavára nőtt a költő alakja és utóljára eivegyült a csillagok közé, amelyek örök fényt szórnak a magyar hazára.

A Petőfi Társaság ma délelőtt tartotta meg az Akadémia dísztermében Vörösmarty Mihály születése századi évfordulójának ünnepét. A nagy ternet zsúfoltság megtörtötte az előleki, díszes közönség, melynek sorában többek közt ott voltak: Vörösmarty Béla államtitkár, a nagy költő fia, ki az elnökség által felajánlott díszelvet visszautasította és szerényen meghajolt a pódium hátterében, atyjának arcképe mögött; továbbá *Wlassics* Gyula miniszter nejevel gróf *Csaky* Albin, báró *Eötvös* Loránd, *Jókai* Mór és neje, *Wohl* Janka, *Berevics* Albert, *Tóth* Lőrinc, *Szily* Kálmán, *Hegedűs* István, idősb *Ábrányi* Kornél és neje *Katona* Klementin *Rákosi* Jenő, *Zsilinszky* Mihály államtitkár, báró *Rudnyánszky* József és *Gaál* főrendházi tagok: Gróf *Esterházy* Kálmán, *Beöthy* Zsolt, *Endrőhy* Sándor, *Erdődi* Béla, *Várady* Antal, *Bodnár* Zsigmond *László* Mihály, *Keneti* Géza, *Jakab* Ödön, *Sebők* Zsigmond, *Makai* Emil, a Petőfi-társaság tagjai, a székesfehérvári Vörösmarty Kör küldöttségét gróf *Zichy* Jenő vezette alatt és még számosan.

Az ünnepély oiaé pontja *Bartók* Lajos előki megnyitóbesszéde volt. A remekül előadott beszéd ezeket tartalmazta:

(*Bartók* Lajos megnyitója.)

A nemzet, mely nem feledkezett meg önmagáról, megemlékezik nagyjairól. A nagy nemzet nagyjában ünnepli magát. Magyarország ünnepek egész sorát fogja szentelni Vörösmartynek, oly hosszú feledés után. Mint aki véstetjes korban kuncset elás és derűt napokban megtalálja, már nem is tudja róla. Mert ne higgyük, hogy a ritka lángelmének csupán alkotásai

T Á R C A.

Vörösmarty apánk.

Írta és elmondotta a Petőfi-Társaság mai ülésén:

Jókai Mór.

Egy nagyon régi Krónikában, ékes fametszetekkel megvilágítva, találtam magyar ősapánkról följegyezve egy adomát. A hagyományok szerint az ősmagyarok nap- és holdimádók voltak. Két táltos vitafozott a fölött, hogy ki az imádlásra méltóbb istenség: a nap-e, vagy a hold?

A hold táltosa lett a győztes, érvényre juttatva azon állítását, hogy a hold a jótékonyabbik csillaga az égnek; mert az éjszaka világít, amikor sötét van; míg a nap csak nappal ragyog, amikor ugy is világos van.

Vörösmarty százados születési évfordulóján jutott ez eszembe; minék beszéljek én a költő szegnek napjáról, Vörösmartyról, a költőről? Hisz azt mindenki ismeri. Sugárban élünk, hajnalpírjában remélünk, szívárványában ábrándozunk, égyereselésben jósolunk. Mit keressem én a kritika sötét szemivégén keresztül a napkorongban a foltokat és napfáklákat? Én csak a megleget ismerem annak, mely annyiszor meggyógyított.

Hanem azt a másik bolygót, a holdat, szelid képmását a napnak, azt jól ismerem, most is magam előtt látom: Vörösmarty Mihályt, a magyar költészet és művészet édesapját. Ó róla fogok megemlékezni.

Az én gyermekkoromban még keveset beszéltek Vörösmartyról. Apám könyvtárában csak két kötet munkája volt azok közül, az egyik *Csongor és Tünde*. Majdan Pozsonyba kerültem németszóra. Ott ugyan nem praelegált a professzorom magyar poétákról. Ott az volt a meg-

tanulandó pensus, hogy a croupax, anthrax, climax miért hosszú mindakét lábára? s a görög „ni” esetleg miért „epheiküstikon”?

De bizony Vörösmartyról is tanított be a magyar nyelv tanára egy verset: azt, hogy „Atok read magyarok hazája! Atok rád te pártos büszke nép!” Micsoda kedvtelnessel deklamálták ezt azok a német és tót discipulusok, akikből később hirdető agitátorok váltak!

Enyvit tudtam én is Vörösmartyról, mikor visszakerültem az apai házhoz. — Károly bátyám, mint fiatal ügyvéd, akkor jött meg Pestről, kitűnően cenzurázva. Ennek öröme az én édes szüleim összehitták vacsorára a rokonokat, ismerősöket, akik előtt vacsora végeztével az én bátyám (deli szöke legény) elszavalta szép zengő szóval Vörösmarty legnagyobb költeményét, a *Szózatot*! Hazádnak rendületlenül légy híve óh magyar.

Mint a pünkösdsz napi égből szálló tüzes nyelvek lángja, úgy hatott az én lelkekre a költők apjának minden verszaka. Hasztalan igrkezett a hatást gyöngíteni az én keresztapám, öge Varju János azzal a gunyos kérdéssel: „ugyan édes öcsém, mutass nekem egy embert, akinek a keble keserítésében megszakadt a honért”. Nekem e naptól kezdve ez lett az evangélium s később Vörösmarty munkái az egész szellemvilágom.

A mi legelső varázsa Vörösmarty költészetének, az a honszeretet mágnesereje s Vörösmarty hőskölteményei azok a magyar költővilágban, amik Dávid király szoltárai a bibliában: — élő hangja, amelyet büszkeségének, egetostromló fájdalomának, választott Istene magasztalásának. Hitvallás van azokban. A reménytelenség legsötétebb korszakában is erőt, bizalmat tudtuk azokból újra öbrészteni.

Vörösmarty költészetéből ismerjük a magyar nyelv őseredeti hangzatosságát, melynek oly nagy a változata, iskolája, szinompája, kifejező hőskölteményi páthoszában, balladái melodias ryt-

közkinés, mely mindnyájunkat gazdagít: *nevű* is az, *emlékben* is gondolat van; megbecsülések is egy nagy és szent *eseme*, mely új és új drága gyümölcsöt terem az életteien hantokon. A költő hangja nem némut el azért, hogy meghalt és a lant nem hallgat el, mert hangja árai tovább terjednek a lég tengerében, a világ körül és mindig erősödve, ami a költő akár négy dalom volt is, zúgó viharként, mennydörgéssel tér vissza hona földére, népe szívébe. És ha ez az orkán a késő kor fűának orozlantorokkal harsog bele lelküsmertébe, az ijtat becsülvő harcra riasztja álmából, a jérfi szenvedélyes tettvégra ernyedszégéből és a hon leányainak gyöngéd lelkébe is hős érenek lángját leho: az mind a költő örök *Szózata* volt, e szózat: „Rendületlenül.”

Egykor Vörösmarty volt irodalmunkban az első, ki Petőfinek segítő jóbait nyújtja. Vörösmarty irodalmi ünnepeit most a Petőfi-társaság nyitja meg, a buzgó hála jeléül. Údv mindazoknak, kik oljűttek az örök Szózatot hallgatni — nem a költő sírjához: halhatatlansága böicső, éhez.

Vörösmarty a nemzeti njiábredés korának legnagyobb költője, kinél nunc magasabb fönségesebb a maga a magyar Parnasszusnak. Ó a hajnai költője, aki még vissza tudja idézni a mult fényes álmát és ebből merit erőt hogy hírnök temetője után hírnök teitmadását jelentesse meg költészetében. A 18-ik század végő s a 19-ik első tizedében ködös volt a magyar haza ege. Erőt, kitartást a nemzének csak vaiami rendkívüli adhatott, mely a fenyegető vesztetlősből egy lüktetéssel a tettek mezejére szelítusa az egész nemzetet. És amit ígve reméltünk, ami után mint elérhetetlen után sóhajoztunk: egyszerre mind élénk tártá nemzetünk egy megistenült prófétaja, aki mint lángoszlop tünt föl a jelen sivatagban és a multak vérazattja meggyűn vezetett a nagy jövőbe. Közkatonának nevezte magát, de a vezérek is kalaplevőve állottak előtte, mert kezében tartotta a fergegető, mennydörgést és vilámat: a költészetet. Büvös vesztetlősből, maként Mózes, egy csapással, egy sorral fakasztott forrást a sziklából. Minden szív megittasva merített belőle, s utjongva hangoztatta e sort, egy nemzet jelszavát, hőskölteményét: „Régi dicsőségünk, hol kél az éji homályban!”

A nagy nemzeti reformkorszak Vörösmarty e sorával nyit meg. Tüzet hozott te az égből az emberkekre. Főrrong lázas tetterőre ébredt a nemzet, és a nagy idők nagy embereket teremtettek. Arany Petőfi, Vörösmarty: könyvek a magyar nemzeti öt Trupertituma, a harnas vörözet a magyar keben.

Népük jésai voltak a kor költői és államférfiai Prótékai, kik által szelt hajdan a néphez Isten. Szen-

musában, néprománcai tréfás hangulatában. Ezeket szavalták minden ünnepélyen nagyok és kicsinyek, művészek és diákok. Még most is könyv nélkül tudom őket, miket diák koromban tanultam s Vörösmarty *jóti dalának* mind a két pályadíjas dallamát megtartottam az emlékezetemben s tenger idő multán megörökítettem a hangzó gépben.

Egyszer a külföld egyik nagy metropolisában és nagy társaság közepét voltam, mely csupa írókból, művészekből, műértőkből alakult. Arról támadt élénk vita, hogy melyik a világnak legszebben hangzó nyelve? Művészi verseny volt hexaméterekkel. Első volt a latin idioma Vergiliusból: „Infandum renovare jubes regina dolorem.” Az előadó tapsokat kapott. Következett a görög Homér *Iliaszának* kezdő strófája: „Ménin aide Dea Peliadé Achillesz Ulomenén.” Nagy sikere volt annak is: azután az olasz és spanyol kúzdott a pálmáért. Végül jött a német egy distichonnal, de az is elég volt: „Feige, schwächliche nur und aberwitzige Leute, schreien von den Dächern ihr Weh, Mitleid erbettelnd vom Volk.” A hatás nagyszerű volt! És ez általános hangulat közepét kellett nekem, utolsóképpen a magyar verselőt hangoztatnom: a mi Homérunk hőskölteményének bevezetését:

„Régi dicsőségünk, hol kél az éji homályban?”

Az egész fényes társaság elismerte, hogy a magyar nyelv a lehangzatosabb valamennyi között.

Vörösmarty nyelve volt az. Az ő költeményeiben melodiája van a magyar nyelvnek és ez a dallamosság annyiféle változatot vesz föl, amennyi a költemények alapeszméje, iránya, vezérgondolatja; — harsog, dörg, csattog a hőskölteményekben, édeleg, enyeleg, hizelg, sir a balladákban, pattog, kacag, csapong a tréfás dalokban, ünnepélyesen, orakulumszerűen zeng a drámákban. A magyar szavalóművészet Vörösmarty

vedve a töprengésben, idézték meg a haza hajdani sorsát. „Romlásnak indult! — korholta népét *Berzenyi*. „Megbűnhődtem már a nép! — zengett *Kölcsey*. „Nem volt, de lesz! — reménykedék *Széchenyi*. „De volt! — kiáltá *Vörösmarty*, s újajátremvte, ami volt, Magyarország lett is.

De sötéten fátolyozva mint a tragédiában, közelgett a látum. *Vörösmarty* sorsa tragikus volt a látók sorsa, aki tudta előre megjósolta a „nagyserű halálát! Osei-nek költészetét a nemzeti dícsőség képezte, ebben élt, lelke ebben fűrdött, mint a sas az égben, mint a cédrus a verőfényben, egyszerre bukni látta nemzetét. A kétségbeesés megrepszte a legforróbb honfiszívet, kiolta a leglényesebb lángelmét... Ki egykor hős-erővel dörögte oda: „Rendületlenül! — most utólszor így szól, hogy elbírhatatlan keservét tompaságba fojtja: „Rendüljön meg a velő agyadban!... De a szív még egyet dobban, s a láng még egyet lobban. „Lesz még egyszer ünnep a világon!”

Lesz!...
Az utolsó hónap első éjjelén a hőszemfedő-takart város fölött megszállnak azok a némán örködő nagyok, kik magasabbak a tetők és tornyoknál és ére-szemmel néznek el a múlton és jövőn.

— Hol van *Vörösmarty*, a bátrak hazájának költője? — mond *Eötvös*. — Hiszen ma születésnapja van, századik és nincs közöttünk?

— Hol van *Vörösmarty*? — mond *Széchenyi*. — Nekem utóbbi társam volt, és nincs közöttünk!

— Hol van *Vörösmarty*? — szól *Deák*. — Nekem barátom volt, és nincs közöttünk!

— Hol van *Vörösmarty*? — szól *Arany*. — Nekem atyamesterem volt, és nincs közöttünk?

— Hol van *Vörösmarty*? — szól *Petőfi*. — Nekem atyám volt és nincs közöttünk! Lesz-e ünnepe neki, nékülje?...

Es az óriások kara éretorokkal rivall föl megdöbentőleg:

— Szólj, város mékint vagy te az ország szive, ha szivedben nincs *Vörösmarty*, kinek szivedben volt az ország?...
Oda e szív; de a hazáért elégett szív, ami por és hamu. visszatér a sírból. mint bronz és márvány. Iliába gátolja a sírra települt ma'andóság, mely ellen-sége a nagyságnak.

Zugva, mennydörögve, a felhőköl löroberg ez óriás órcalak lecsattan a földre, mert élni akar, itt közöttünk, örökre, szemébe nézni régi dícsőségünk új napjának. Halandók, ha élni akartok, helyet köztetek a halhatatlannak!

Legven ünnepe!...

Vörösmarty „legelső magyar ember“ a nemzet királya akarja, hogy legyen szobra a költők királyának!

Lesz!

(A szülőföld kegyelete.)

A lendületes beszéd szenvedélyes hangjai magukkal ragadták a közönséget és riadó, lelkes taps támadt nyomán, mely csak akkor csillapult le, mikor *Zichy Jenő* gróf alakja tűnt fel a székszéken.

A népszerű főur elmondta, hogy örömmel fogadta a Fehérmegyei és Szekesfehévári városi *Vörösmarty-kör*, a *Petőfi-társaság* meghívását a mai ünnepre. Ugy tekintjük mi e mai ünnepet, mint egy égrő faklyát, mely előre veti világító sugarait! *Petőfi* és *Vörösmarty* határozottan a legnemzetesebb költők. E két nagy név elválaszthatatlan, mert e két nagy alak egymást egészíti ki! Egy új korszak alkotásánál dalain fejlődött oly tökélyre, mely fölülmulta az idegent. Színi előadások, hangversenyek, országos ünnepélyek fénypontjai voltak *Vörösmarty* költeményeinek művészi szavallatai, amik magukkal ragadták a közönség lelkét. De szerte a hazában, minden tanintézetben szavalták mindannyian *Vörösmarty* hazafias, regényes, tiéfas verseit. Különös kedvence volt a fiataiságnak a *Csongor és Tünde* bukott királyának bucsuja a világtól: „Egész még s nem egész el nap, mely verve látsz? En *Csongor* és *Tünde* tartom a nagy költő legbámulatra-méltóbb remekművének, mely még fiatal fantáziájának izzó tüzeben fogamzott, s melyben a költészeti formák egész zodiacausa egyesül.

Es aztán, ami *Vörösmarty* költészetének aureoláját képezi, az a mély, komoly, igaz hazafiai érzet, mely nemesítőleg hatott s fog hatni ezután is egész nemzedékekre. Szobrot fog emelni a nemzet a nagy költőnek; de azt a dícs-fényt a homloka körül, mit szobrász nem adhat meg műremekeknek, a nemzet szeméinek kell ott derengve látni mindenha.

... Most visszatérek *Vörösmarty*hoz, a költők apjához.

Még én akkor jogtanuló diák voltam, mikor *Vörösmarty* drámái, a *Vérnász*, *Marót bán*, *Bujdosók* a drámaírás *Icarus*-roptere csábítottak. Verses szomorujátékok írtam: ez volt az első munkám. Beküldtem az akadémiai pályázatra. És az történt vele, hogy a két akadémiai bíráló: *Vörösmarty* és *Bajza* az én drámámat ítélte az akadémiai jutalomra méltónak. Ez volt rám nézve a végzet.

Vörösmarty már akkor a magyar költők atyja volt. Ő ismert fel *Petőfi*ben a lángeszű költőt. Elolvasta költeményeinek első kötetét s az ő buzdító ajánlatára vállalkozott azoknak kinyomtatására és tiszteletdíjazására a *Pesti-Kör*. Ez *Petőfi* azonnal is minden újabb versfuzetét a kiadás előtt *Vörösmarty*nak mutatta be, ki azokat beható figyelemmel olvasta át s észrevételeivel ellátta.

ők voltak, kik egyesült erővel e nemzetet ébredésre serkentették! *Vörösmarty* együtt kell ünnepe-lnie az egész hazának a királyi palotától az utolsó kunyhóig! Mert az ő magasatos őserűjű költésze és egész élete, jelleme: a magyar király és a nemzet közti kapcsolat örök bensőségét — grózhellen hatal-mát lejezte ki! Az ő kettős nagy kijelentése a leg-szebb jelszavai: irandó fel a király koronájának és a nemzet címerének:

„Hazádnak rendületlenül
Légy hive őh Magyar!”

és

„A legelső magyar ember a király,
Érte minden honfi karja készen áll!”

Az első, a „Szózat“ azon ima volt mely a nemzet beborult egén lényes csillagként fölragyogott! Főbáza, könnye, reménye, mindene volt ez a nemzet-nek! Es a kiengesztelődés, kibékülés és egyetértés ez új korszakában, *Vörösmarty*nak e második szép ver-seben tündökölt — legszebb erényében nemzetünk, mert királyához való hű ragaszkodásában él e nemzet — és remél!

Adja a magyarok nagy istene, hogy királya és hazája szeretetében e nemzet örökké haladasson előre, egy szebb és állandó jövő felé, amely *Vörösmarty* legnagyobb dícsőség lesz.

Gróf *Zichy Jenő* felkesen megtapsolták. Rokonszenvesen fogadták az „Egyetemi Kör“ elnökeinek, ifj. *Mihályi Péter*nek a beszédét is, melyben *Vörösmarty*t, mint az ifjuság költőjét dícsőítette. Végül megjegyezte, hogy az ifjuság is leteszi majd a szobor lábához kegyelele koszoruját.

(*Abrány* Emil.)

Már megjelenésekor hosszas tapsal üdvözölték *Abrány* Emilt, aki *Hazádnak rendületlenül* című hatal-mas költeményét szavaltta el rendkívüli hatással. A magas lendületű, ódai szárnyalású, *Vörösmarty* szelle-méhez méltó költemény elszavalása után percekig tartott a roppant közönség viharos éljenzése, tapsa. *Jókai* gratulált és a széksorokból, ahol illusztris vendégek ültek a társaságnak, egész tömeg üdvözölő kéz nyult a tribünről lépő költő felé. *Abrány* Emil költeményét egész terjedelmében közöljük lapunk hol-napi tárcájában.

Ezután *Somló Sándor*, a Nemzeti Színház művésze szavaltta el *Vörösmarty*nak *A vén cigány* című költeményét. Művészes, mélyen átértett felolvasása, előadásának heve méltó volt a költeményhez és hatása is nagy volt. A közönség is zajos tapsal köszönte meg a szép előadást.

Most *Jókai Mór* lépett az emelvényre. A karzato-król és mindenúnen elemi erővel zugott fel a taps, mikor az ősz költő tisztelettelkelt alakja fölűnt a tel-olvasó asztalnál. Sokáig tartott, míg *Jókai* szóhoz juthatott. Ekkor az ő sajátos, szívhez szóló, mély hangján megkezdte felolvasását. (A tárcarovatunkban közöljük.)

Nagy lelkes ünneplés követte a felolvasást. Tombolt a taps, harsogott az éljenzés és *Jókai* alig győzte köszönni.

Atyai gondoskodása kiterjedt az egész fiatal irói és sziumvészai társaságra. Esténként össze-gyűltek a *Csigában* (az egy kurta vendéglő volt a Rózsaterén). Ott az idei karcos melletti oktatta *Vörösmarty* az író utjonekat, a színészet pályáto-ritót a versírás, a szavalás mesterségébe; meg is vendégelte őket saját maga készítette pezsgő-vel, amelynek az ő jó tulajdonsága volt, (ahogy ő maga mondaná) hogy mentől többet ivott belőle valaki, annál józombb lett léle.

Mikor a juratériára felkerültem Budapestre, *Vörösmarty* odahívott magához. Gyerek voltam még, egy névtelen semmi. Ő pedig már akkor a tudományos akadémia rendes tagja, hírneves költő, egyike a drámai bírálóknak, akik élet és halál fölött, — sőt örök élet és örök halál fölött ítélkeztek.

Es ez a nagy elme, ez az országvezető lángész nem sajnálta tőlem, az észrevéltlen pa-ránytól a maga atyai tanácsadását. Előhozatta az Akadémia irattárából a kiuntetett drámámat, fel-fedezte előttem annak a hibáit, hiányosságait, megtévedéseit és aztán összeírt velem a saját *Uri-utcai* lakásán és segített az egész drámai költeményemet hosszú estéken át újból át dolgozni.

Ugyan mondjátok meg, mai korbeli pályáto-társaim, melyikünk tenné meg manapság, hogy egy pályázó munka fiatal írójával, akiben némi tehetséget talál, asztalhoz üljön s egész estéket eltöltson vele tüzetes munkában, hibákat orvosl-ni, mesét újrnakolni, tehetséget köszönni? Dehogy tesszük! Egyszerűen agyonapjuk a fiéköt, ha még nem nőtt be a feje lágya: bele-fojtjuk a vizbe, ha még nem tud uszni.

Ezt az egész állapotot pedig — rajtam ki-vül alig-alig érti meg valaki. A mostani irói nem-zedék (helyes észjárással) azt kérdezheti tőlem, hogy ugyan mi szükség légyen egy ilyen „köl-tők apára“, amilyen *Vörösmarty* volt? Kell-e az igaz tehetségnek gondviselő pártfogó? Hiszen itt van egész dandára a hirlapoknak a mik kapva-kapnak a tollfogható emberen, sőt egymás kezé-

Azután *Koroda Pál* szavaltta el határos ünnepe ódáját, amelynek egyik szép strófája így hangzik:

Hős csatákra, fényes győzelmekre
Hirtelen jött, nagyserű halál,
Es a nemzet fegyverét elejtve
Néma gyszásban már dermedten áll.
De a költő vérszél szilajabban
Zengi el nagy lelki bánatát
Es hangjára az alált megmoccan
S a sajtó kint véle érzi át.

A szép költeményt tapsal fogadták. Végül *Bar-tók* Lajos köszönt meg a közönségnek megjelenését és figyelmét. Ezzel az ünnepegy véget ért és a fiatal-ság szétoszlóban lelkesen ünnepelte még *Jókai Mór*t, *Abrány* Emilt és *Wlassics Gyula* közoktatásügyi minisztert.

BELFÖLD.

Beszámoló. *Mohácsról* táviratozzák: *Jagics* Jó-zsef országgyűlési képviselő ma tartotta beszámolóját *Mohács*on, nagyszámú választó közönség előtt.

Jagics korszakalkotónak mondta *Széli Kálmán* kormányra lépését parlamentáris munkunk történetében, aki politikai irányzatával az igaz liberalizmusnak vette meg alapját. *Széli Kálmán* új rendszert és új szellemet vitt bele közéletünkbe aki ezzel elenkezőt állt, az nem hiva a mai kormányának és árcak alatt követi *Széli Kálmán* abban a reményben, hogy visz-szatér a jogtörpás rendszerre. *Széli Kálmán* beváltotta ígéretét és programjából megvalósított annyit amony-nyit másfél év alatt megvalósíthatott. *Jagics* elítéli a gazdasági irányzatok harcát és bizik a kormányban, hogy az föllendíti gazdasági életünket egy a földmi-velés, mint a kereskedelem terén.

Este banket volt *Jagics* tiszteletére és onnan a következő üdvözlő táviratot küldték a miniszter-elnöknek:

A mohácsi szabadelvű párt választói *Jagics* József országgyűlési képviselőnek mai besza-molója alkalmából őszinte tisztelettel üdvözlik nagyméltóságodat. Politikai programjába és eddigi tevékenységébe vetett bizalommal kérük a gondviselést, adjon lankadatlan erőt és kitartást nagyméltóságodnak hazánk kormányzatának böles vezetésében.

Dr. *Medgyesy Béla*.

Gulner Gyula Pécsről. *Pécsről* táviratozzák: *Gulner Gyula* beügyi államtitkár ma látogatást tett *Hetyey Sámuel* pécsi püspöknel, aki tiszteletére díleiben nagy ebédet adott, amelyre báró *Fejérváry Imre* íspán, a törvényhatóságok rejei és az előkelőségek is hivatalosak voltak. Ebéd után az államtitkár a íspán és a polgármester kíséretében meglátogatta a legköze-lebb országos élmegyintézetet kibővitendő városi kórházat, hol dr. *Erreth Lajos* igazgató kalauzolta. Az államtitkár éjjel visszautazott Budapestre.

ről elárverezik őket, a kiadók eserkésznek a vad-talentumokra és itt van a nagyközönség, amely az ablakon át szörja be az aranyesőt a maga ked-vene írójának a *Vauluséba*, aki ha felgerjed, el-csap magától minden kiadót, lapszerkesztőt, s maga alapít új lapot, pompásabbat, érdekesebbet az eddigi virágzóknál; ha pedig kritikára van szüksége, no abban meg épen csavargózzsal ha-jókézhát. Es ha semmi sem hiányzik többé a dícsőséghez, mint egy fényes titulus a neve után, találhat illusztris társaságokat, melyek az ilyen-ek osztásában elismerők, sőt még érdemrendet is kaphat a mellére, mint legmagasabbról jövő kitüntetést.

Hát az igaz, hogy az „most“ így van, de nem így volt ám félszázad előtt.

Az író, a költő ismeretlen, vagy éppen ki-gunyolt alakja volt a társaságnak; rokonsága szánta, elveszett embernek tartotta. A muzsájának oltára volt, de tüzhelye nem volt. A tudományos társaságokba nehezebb volt bejutni fiatal költő-nek, mint *Thibet* fővárosába egy utazónak. Kiadó kevés volt a nem számíthatott a közönségre; amit kinyomatott, a raktárán vesztett; új lap ki-adására a kormányhatalom nem adott engedélyt, a kritika nem a gyógyítás, hanem legtöbbszór a méregkeverés mestersége volt; a címeiken, pályá-díjakon a benfentesek osztogtak meg. S ha a toll embere nagyon elhagyta magát ragadtatni a lel-kesedése által, olyan tilalmas régiókba tévedve, mint a haza és szabadság, kaphatott kitüntetést, de nem a mellére, hanem a kezére, lábára.

Mindezt pótolta nálunk, hajdani fiatal írők-nál egymaga *Vörösmarty Mihály*. Ő emelt, ő buzdított, ő tanított, ő javított, ő méltányolt, ő segített, ő kitüntetett bennünket s erre nekünk szükségünk volt. Az egész nemzet, a művelt vi-lág ünnepli és dícsőíti *Vörösmarty*t, mint halha-tatlan költőjét a magyar Olympnak: én szellemi apámat, bolygó utam vezérő holdvilágát őrizem ő benne hálás emlékemben.

HIREK.

Budapest, november 18.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** November 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Gonda Béla miniszteri osztálytanácsos ma Fiuméba utazott.

— **A kisjenői vadászatok.** Kisjenőről táviratozók: József Agost főherceg és Fülöp orleansi herceg kíséretükkel ma különvonaton este 7 órakor ideértek. Libits udvari tanácsos és Kokas felügyelő fogadták. A trónörökös és báró Fejérváry nem jöttek el.

— **Erzsébet királyné misemondó ruhája.** Holnap, Erzsébet napján a budavári koronázási Mátyás-templomban reggel 9 órakor lesz a szent mise. Az istentiszteletet dr. Nemes Antal budavári apátplebános mondja, amely alkalommal aztán azt az aranyból szőtt misemondó ruhát ölti magára, amelyet a boldogult királyné sajátkezűleg himzett és a budavári koronázó templomnak ajándékozott.

— **A lipótvárosi bucsu.** A máskor oly előkelően eszöndes Lipótvárosba vasárnap fölpezdült az utcai élet. Lipót-napja alkalmából a Szent István-bazilika vasárnap tartották meg az évente szokásos bucsut. A bazilika környékét vásári bódésok, mézeskalácsosok és repülő árúok szállottak meg s különösen este jól igen nagy volt a forgalom. A bazilikában reggel hétkor kezdődtek az istentiszteletek. Tíz órakor volt a nagymise, amelyet Lollók Lénárd prépost-plebános tartott. Miso közben az V. kerületi polgári leányiskola növendékei a Gregorián-féle misét adták elő. Istentisztelet alatt az Erzsébet örökimádás templom bizottsága gyűjtést rendezett.

— **Az utolsó éjszaka.** A brüsszeli elhárítottak, hogy lényes ünneppé tegyék meg a tizenkilencedik század utolsó éjszakáját. December harmincegyedikén este gyönyörűen kivilágított reflektorokkal, transperensekkel a városi fontainak luminescent csínáinak valamennyi szökőkútjából és pontban éjfélkor harangkongással és óriási álarcos menettel teszik sirba az elhunyt évszázadot. Az utcákon konfetti esatát rendeznek, szóval: valóságos farsangi éjszaka lesz Brüsszelben a tizenkilencedik század utolsó éjszakája. És Belgium fővárosában általános macskajajjal fog kezdődni a huszadik század. Es bójtél is, mert rossz volt az aratás.

— **A montenegrói udvarból.** Negyven esztendeje él boldog házasságban I. Miklós, Montenegró fejedelme a szép Milena hercegnővel. Házasságukat tíz gyermekkel áldotta meg az ég s ezek közül csak egy halt meg, Zorka hercegnő, a legidősebb leány, aki rövid ideig volt Karagorjeyevics Péter herceg felesége. A fejedelmi pár hat esodaszép lánya közül a két legifjabb még hajadon, Milica hercegnő Nikolajevics Péter herceg felesége, Stava hercegnő Leuchtenberg hercegné lett, Helena hercegnő Olaszország királynéja és Anna hercegnő, Battenberg Ferenc József herceg felesége. Danilo herceg, a trónörökös, bo' dog férje Julia mecklenburg-streltzi hercegnőnek. Mirko herceg századosi rangban szolgált a cetinjai gárdazserebben. A legifjabb fiú Péter herceg, még csak tizenegy esztendő. Annyi bizonyos, hogy kevés uralkodó lányai jutottak olyan lényes partikhoz, mint a Nikitáé. Különösen ha tekintetbe vesszük, hogy még csak nemrégiben is nagyon kevés európai uralkodóház tekintette egyenrangúnak a montenegrói fejedelmi családot. Xenia hercegnőről, aki most tizenkét éves s a két hajadon lány közül az idősebbik, már kétszer rebesgették, hogy menyasszony. Sándor szerb király és Miklós görög herceg versengtek a szép Xenia kezéért, de a fekete hegység büszke hercegnője mindkettőjüket kikoszorúzta. Tudvalévő dolog, hogy Nikita költői lélek. Sok darabot íltetett át montenegrói nyelvre s eredeti drámát is írt, amelynek címe: *Balkanska zariza* (A Balkán császárnéja.) Külteményei, amelyek forró hazaszeretetről tesznek tanúságot nagyon népszerűek. Az ország finánciális bajai nem igen zavarták meg Nikitát költői foglalkozásaiban. Pedig a lányok kiházásítása sok pénzbe került s a sovány — 250.000 franknyi — civilista nem volt elegendő. A zavarból Helena királynő segítette ki apját egy izben 300.000 lírával, amely összeget Canevaro tábornok vitte el Cetinjébe. Azonkívül a szultán is kisorsált Nikitának az Ottomán-bankban egy 500.000 koronás váltót, de ez még mind kevés volt. Kölesönvette — illetőleg mint jó önkény-urhoz illik — elvette a szükséges pénzt a fejedelem a postától. Ismeretesek a bajok, amelyek ebből származtak, mert a montenegrói posta — fizetésképtelen lett s az osztrák postának ma is tartozik 1.300.000 lírával. Természetesen megszüntették a postai összeköttetést.

Mostanában úgy látszik javultak a viszonyok, amit alighanem a pétervári Atyuska jó szíve és fömött pénzárcaja tett lehetővé.

— **Érettségi vizsgálat.** A december hónapban megtartandó javító- és pótló érettségi vizsgálatokra a jelentkezők I. hó 21-től 23-ig történik az I. ker. állami főgimnázium igazgatóságánál, I. ker. Attila-utca 1. sz. A jelentkezés alkalmával behozandók a vizsgálati engedélyek, az iskolai okmányok és a vizsgálati díjak. A jelentkezést elmulasztók a vizsgálatról elmaradnak. A vizsgálatok idejét később teszik közzé.

— **Házasság.** Fényes esküvő volt ma délben a dobány-utcai zsidótemplomban. Handel Tódor fiatal faterkedő, cs. és kir. tartalékos hadnagy esküdött örök hűséget Schönberger Leopoldina kisasszonynak, Schönberger Miksa bankigazgató leányának. A templomtól igen díszes közönség töltötte meg, amelynek soráiban megjelentek: Mezei Mór és Láncey Leó országgyűlési képviselők, Bornemisza közgazgatási bíró, Reviczky miniszteri tanácsos, számos bankigazgató és az írói és művészvilág sok tagja. Dr. Kohn Sámuel áldotta meg megható beszéd kíséretében az ifjú párt. Az esküvő zenei részét Lazarus főkantór látta el.

— **Az irás.** A zombori törvényszék nemrégiben fogságra ítélte Stuez Béla gyógyszerészt, mert tévesen adta ki a medicinát. A szerencsétlen ember nem tudott mással védekezni, mint avval, hogy nem tudta elolvasni a receptet. Ez a védekezés éppen elég naiv ahhoz, hogy az embert megfoszassák a diplomájától és becsukják, mert ugyan ki teheti föl egy gyógyszerészről, hogy nem tudja elolvasni a receptét. Elvégre irni tanult, olvasni is tanult, tehát miért hogy éppen ezt az egy galibás receptet nem tudta volna elolvasni?

A dolog így csakugyan nem a patikárius javára dől el, de ha az ember azt a recept-másolatot megnézi, melyet a Gyógyszerészeti Hetilap közöl, menten beláthatja, hogy az egyiptomi hieroglifa valóságos kalligrafia ehhez a recepthez képest, melyen tántorgó betűk szerelmesen simulnak a fejükön táncoló betű-pierettekhez s melyen a nagy D hosszú karjaival egy egész sereg kusza vonásból rajzolt betű-hölgyet ölel magához.

A szerencsétlen gyógyszerész ezeknek a koboldoknak esett áldozatul. Úgy látszik legalább az első pillanatban. Csakhogy ezeket a koboldokat egy türelmetlen, sietős és valljuk meg, egy kissé figyelmetlen ur írta, aki elég kényelemszerető volt ahhoz, hogy tisztán és olvashatóan írja ki a nevét, s a gyógyszerek dozsait. Ilyen türelmetlen író pedig olyan sok van, hogy még az apagyilkos gyógyszerészeknek is meg kellene bocsátani. Nincs a világon olyan valami, amit annyira elnagyolnának az emberek, mint a betűket, s nincs olyan tollal, papirossal dolgozó ember, aki azt ne hinné a maga betűiről, hogy azokat még sötétben is világosan lehet elolvasni. Tedig ha minden elrontott betű számon kérné a maga épséges tagjait s ha minden betű vért ontana, ha kitörjék a nyakát, ha sikoltana, ha kifiamitjuk a lábát — mennyi vér folyna és mennyi sikoltás hangzanék a mi hivatalainkban, iskoláinkban, szerkesztőségeinkben. Így nem folyik vér, csak olykor eszöndes halálok állanak be egy-egy elrontott orvosság révén és eszöndes kegyesség egy elvesztett életpálya romjain.

— **Husz hold pipászár.** Gróf Festetics Tasziló, vörsei uradalomban egy husz holdas területet íltetett meg meggyfával. A termést ipari célokra szánják, sétabotokat, pipászárt, szivarzsigákat készítenek belőle. A somogy megyei Berzencén botgyárat akarnak fölállítani, ahol a most említett területen termelt fát is föl dolgoznák. Ezzel egy régi óhajta teljesülne a vidékbeli le'osságnak, amelynek szegényebb része állandó munkát kaphatna.

— **Állami főgimnázium Cegléden.** A városi rendkívüli közgyűlés november 17-én 74 szavazattal 45 ellenében elhatározta, hogy az állami főgimnáziumot nem a város külterületén, az ugynevezett Széchenyitérren, hanem a város központjában a mostani polgári iskola területén fogják felépíteni.

— **Megőrült.** Keszthelyről november 18-ról táviratozzák nekünk: Tihanyi Ferenc nyugalmazott 37 éves vasúti tiszt és hó 16-án éjjel hirtelen megőrült. A Keszthelyvel összeköttetett polgárúrvas utcaján álló haranglábon lévő harangokat addig huzta, míg az egész város lakossága fölriadt. A szerencsétlen elfogták és a kórházba zárták. Reggelre azonban kifeszítette az ajtót és kiszökött. Bement a templomba és az éppen misét mondó apát elől elvette a misés könyvet és beült vele a padba. Majd kifeszítette a korusajtót és oda rohamtól. Végre nagynehezen megékezték a gyógyíthatatlan örüllet. Abban a mániában szenved, hogy egyes kezshelyi néket feleségül kell vennie.

— **A VI. szüneti orvosi kurzus** és hónap 20-án, kedden este 6 órakor tartja közgyűlését a budapesti kir. orvosegyesület helyiségében. Targysorozat: Titkari jelentés. Esotleges indítványok. A végrehajtott bizottság lemondása. Tisztújítás.

— **Összetűközött hadihajók.** Mint Berlinből táviratozzák, a III. Frigyes császár és II. Vilmos nevéű páncélos hajók a kiel kikötőbe való beutás alkalmával, midőn egymás mellett elhaladtak, rövid időre és

jelentéktelenül érintették egymást. Amennyire eddig megállapíthatók, a hajók csak jelentéktelen sérüléseket szenvedtek. Elrendelték, hogy a hajókat buvárok alaposan megvizsgálják. A Wolff-ügynökség által közzét hivatatos jelentés mitsem mond arról, hogy Henrik herceg a III. Frigyes császár páncélos hajón lett volna.

— **A szinpadon ülte meg magát.** Magyarországon történt meg nemrégiben az, hogy egy vidéki szerelmes-színész a szinpadon akart leszámolni az étellel. Még mindig kiderítetlen, hogy a szándék nem volt-e elég komoly, vagy a revolver, de a szenzáció nem sikerült. Tökéletesebb annak a szinpadí öngyilkoságnak a borzalma, amiről a következőket írják:

Háromezer ember jelenlétében ülte meg magát a melbournei szinpadon Kezzer Gusztáv drámaíró színész. Kezzer régóta szerette Corelli Edit kisasszonyt, a színház ünnepeit szerelmes színésznőjét, szerelme azonban viszonzatlan maradt: Corelli kisasszony már másnak ígerte a kezét. Az Olympia-színház, melynek tagja volt, nemrégiben egy *Athéni nász* című, klasszikus tárgyú tragédiát fogadott el. Ennek a darabnak a meséje rendkívül hasonlított Kezzer szerelmi történetéhez s az a szerep, melyet neki a darabból kiosztottak, mindenképpen ráillett. Az első előadásra szorongásig megtelt a nagy színház. Háromezer ember ült a nézőtérren. Az első fölvonásban Alekszandröz megszereti Helénát, kinek szerepét Corelli kisasszony játszotta s megkéri a kezét. Heléna igent mond. Philipposz, az az ifjú költő, aki halálosan szerelmes Helénába, de kosarat kapott tőle, véletlenségből tanuja ennek a szerelmi jelenetnek és szédülten tántorg el. A második fölvonásban Heléna megkéri, hogy mondjon felköszöntőt az eljegyzés lakomáján. A költő habozik, de még sem tudja a menyasszony gyöngédtelen kérését megtagadni s megígéri, hogy elmondja a felköszöntőt. A násznép aztán lassankint összegyűl s elhelyezkedik. Az öltözöttük csupa selem és csillogó drágaság. Mielőtt a gyümölcsöt az asztalra hoznák, föláll Philipposz, aki az asztalón ül a jegyesek közt. A nézőközönség s a násznép nagy kíváncsisággal, halotti eszöndben várja a jeles poéta szavait. A rengeteg nézőtéről minden szem reá tekintett. A költő elfogult hangon kezdte:

— A halhatatlan Istenekre emelem poharamat, melyben Athénnek legrégibb bora csillog.

Mind kiáltk borukat s a költő folytatta: — A melozsi Vénusz istennőre és Erosz istenre emelem poharamat. Eljen a szerelem, melyet ók oltottak a szívünkbe! Eljen a szépség, melyet a nő arcára leheltek!

A násznép fölállt e szavak után és fölemelte poharát. Philipposz magasra emelte a serlegét és még egyszer szólt:

— Itju halál, ezt rád köszöntöm!

Kiáltta borát és nyomban összerogyott — holtan. A közönség hatalmas tapsvihart rögözött a hatásos jelenet után, a szinpadon azonban leirhatatlan zavar támadt. Rögön leboosították a függőnyt s a közönséget értesítették a szerencsétlenségéről. Az orvos megállapította, hogy a borban sztrihnin volt és Kezzer zsebében meg is találták levelét, melyben kijelenti, hogy nem akart tovább élni. Bizonyos, hogy a melbournei közönség sohasem fogja elelejteti az Athéni nász premiérjét.

— **Halálozás.** Hellebranth Béla, Heves vármegye alispánja, hosszas betegség után ma meghalt Hevesen. Hellebranth az ellenzéknek volt tántorhatatlan híve s Kossuth Ferencnek jó barátja. Igazságos, lelkisiméletes és szorgalmas tisztviselőt vesztett benne a megye. Temetése h hó 20-án Zsadányon lesz.

Ma reggel a Révay-utca 24. számú házában halva találták nagyenyedi Olah Zoltán 38 éves volt újságíró. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát hosszas betegség idézte elő. — Olah Zoltán a Nyolcvanas évek elején nagy szerepet játszott a Verhovya-tüntetések alkalmával. A *Függetlenség* megszűnése után kis hivatal vállalt, de rövid idő múlva azt is otthagya. Ettől kezdve azután igen zilált anyagi viszonyok között tengette életét, s évek óta mint beteg ember tűnt föl itt-amott.

— **Winos kegyelem.** A testvérgyilkosságért halálra ítélt Papp Béla és társai ügyében, hir szerint, már megtörtént a királyi döntés. A kuria elnöksége tegnap leküldte Szatmára a saját ítéletét és ő felsége határozatát. E szerint a királyi kegyelem *fejjáhabbitásra változtatta Zsoldics Mihály halálos ítéletét, ellenben Papp Bélára nézve szabad folyást engedett az igazságszolgáltatásnak.* A szörnyű dráma egy-két nap múlva véget ér. A szatmári törvényszék elnöke ugyanis zárt ülésen ki fogja hirdetni a kuria ítéletét és a királyi kegyelmi irást az elítéltek, az ügyés és a védők előtt, aztán huszonnégy órában belül átadja Papp Bélát a hóhérnak. Az akasztás valószínűleg kedden reggel lesz.

— **Gál István temetése.** Gizellafalván meghalt tegnap Gál István. Az utca közepén, egymaszorig érő sárban cipelték az öreg koporsóját.

— Nagy a sár — dörmögi az egyik.
— Most is galiba van az öreggel.
— Ugy ám. Ilyen volt életében is. Polyva lett a kezén az arany is, eleszott a föld, ha rálépett.

— Nem kellett az Istennek sem.
Csakugyan ugy volt. Gál István nem kellett az Istennek sem. Hatvankét esztendő korára rátért ugyan a jök és jámborok útjára s hallgatta a prédikációt is. Még harangot is vett a toronyba. Finom, esengő szavu harangot, melyet a városban öntöttek. Avval akarta kiengesztelni az Istent s azt hitte, az ezüstös harangszótól az Ur is elfeledi, amit ellene vétettek.

Most pedig temetik Gál Istvánt s a tulajdon kis harangja szól utána. A gyerekek a torony lábában állanak. Leveszik a sikkajukat s esőnösen nézik a nagy Gál István temetését, akiről ők már csak azt tudják, hogy ő adta a templom harangját. A legények görnyedve viszik a koporsót a nagy sárban, odafönt a toronyban szokatlan erős hangon szól az ajándék-harang.

Csend. Csak a eszímák zupogása hallatszik a sárban s a harang sikoltoz fönt a kis toronyban.

Most a gyerekek közül valamelyik nagyot sikolt, aztán vérsen bukk végig a sárban. Tompa, nehéz zuhanás hallatszik. A legények leteszik a koporsót.

— Agyonverte! — kiált egy asszony.
— A harang! A harang!

Odaszaladnak, fölveszik a véres gyereket, aki egy darabig lehunya a szemét. A karját felöngatja s a harangra néz. Aztán még mond valamit.

— Mi volt az? kérdik tőle, miközben a homlokáról törülgetik vért.

A gyerek most kinyitja a szemét, a földön heverő harangot nézi s suttogva mondja:

— Leesett. Kirepült az ablakon.
— Az ablakon?
— Ott.

A gyerekek összerogyott. Meghalt. Az emberek körülállják a kis holttestet s esőnösen nézik, mint szívárogi ki a vér a homlokából s mint folyik össze az ősi sárral.

Valaki még megszólal:
— A Gál István harangja.
— Az. Nem kellett az Istennek.

— **Nagyikikinda szenzációja.** A Nagy-kikindai Takaré- és Előleg-Egyet pénzügyi válságáról a Magyar Távirati Iroda a következőket jelenti: Az 1886. évben 50.000 forint alapítókéval alakult pénzintézet első ízben 1896-ban állott válság előt, amikor az akkori igazgató merész tőzsdéspekulációkkal ugyszólván az intézet egész részvényitökéjét elvesztette. Akkor az intézet igazgatójának családtagjai és a részvényesek áldozatkészsége, akik 50.000 forint II. kibocsátása részvényt vettek át — mentette meg az intézetet a bukástól. A felújított pénzintézet élére a volt pénztáros, Lascho Gyula került, aki azonban alig tanusított több óvatosságot a reá bizott pénzek kezelésében, mint elődje. Az igazgatósági tagokkal szemben való előbbeni alárendeltségi viszonya nem engedte meg, hogy kellő erélyt fejtsen ki az igazgatósági tagok hitelígyényeivel szemben és így bekövetkezett az, hogy a takarékpénztári betevők pénzét majdnem teljesen a bank vezetői abszorbeálták. Maga Lascho, a vezérigazgató mintegy 120.000 korona erejéig adósa az intézetnek és körülbelül ilyen arányban participáltak a többi igazgatósági tagok is a váltólovagiasban. Nagyikindán az intézet helytelen vezetéséről igen sokan tudtak és ennek révén számosan kaptak pénzt az intézettől váltóra. csak azért, hogy lármát ne üssenek. Igen természetes, hogy az adósok közül többen nemhogy a tőkét visszatérítették volna, de még csak kamatot sem fizettek. Ez azonban nem tartóztatta vissza az igazgatóságot attól — bár az intézet évek óta már veszteséggel dolgozott, — hogy folyton 8—12% osztaléknyi hasznot tüntessen fel és fizessen a részvényeseknek. A válságba jutott intézet folyó hó 15-én tartott igazgatósági ülésén 527.000 korona hiányról tettek jelentést, melynek ellenében a fedezetet 400.000 koronát kiterő váltók képezik. E váltók behajtása azonban az előadottak után több mint kétszörös. A felügyelő bizottsági és az igazgatóság tagjai a vagyoni helyzetükhöz mért kvóta arányban egyelőre 30.000 korona erejéig szavatosságot vállaltak. Ez összeget az egyesek ingatlanaira telekkönnyvileg már be is kebelezték. Ugy az I., mint a második kibocsátási részvényitöke valószínűleg teljesen elvész, mert a részvényesek nem jut több a betét 30—50%-ánál. Alkudozások folynak a betevőkkel, hogy esőd kike-

rülésével fogadják el a felajánlott kvótát. Említésre érdemes, hogy Nagyikinda városa árpapénztára 10.000 korona erejéig szerepet az intézetnél mint betevő. Az intézet válságával összefüggésben egyik elsőrangú kereskedői cég Augner István tegnap esődöt jelentett be, mig egy másikat, Voticki nevű üvegkereskedőt tegnap család miatt letartóztattak. Voticki a hitelzőket csalárdul kijátszotta. A esőd küszöbén több mint 20.000 korona értékű porcellánárut elfecsérelt. A törvényeszek helybenhagyta letartóztatását.

— **Szégyenlős menyasszony.** New Britainben, Connecticut államban megeseett, hogy a templomban együtt volt a násznép, a pap, a vőlegény, csak éppen a menyasszony hiányzott, amikor pedig már türelmetlenül is zsbongtak az emberek, mint valami frült rohant be a templomba a menyasszony anyja és ezt kiáltotta oda az elképpent gyülekezetnek:

— Az esküvő nem lesz meg, a lányom megszökött.

Az esküvő nem is lett meg, ez nem is ritkaság már manapság, hogy esküvők elmaradnak az utolsó pillanatban, mert az egyik, vagy másik, okvetetlenül szükséges félnek nem tetszik megjeleneni. Némely megmondolások, apró-esepő financiaiis differenciák, amelyek sehogysem tudnak még az utolsó pillanatban sem megoldáshoz jutni, olykor az oltártól elhúzó szerelem csinálják meg a nagy meglepetéseket. New Britainben nem a sablon dolgozott, hanem szórványosabban mutatkozó ok. Odahaza, a menyasszony hült helyén, egy kis levélke adta meg a felvilágosítást:

Kedves mamám, nagyou szégyenlős vagyok ahhoz, hogy férjhez menjek. Félek.

Amerikában, a legrealisabb élet zajgásában is megeseik! Egy kis leány, bizonyára hosszas ielki viharzás után, nem tudja leküzdeni aggalysos érzését és a döntő pillanatban menekül a misztérium elől, amelyről annyit ábrándozhatott. Az eset kezdete hát nem éppen amerikaias, de ahogy folytatódott, az már yankesen józan. Esküvő nem lett, de a lakzi nem eradt el. Üsse kő, ha már megvan a lakodalmi ebéd, legalább az ne vesszen kárba. Es leült a násznép az asztal körül és falatozott, vigadott. A vőlegény mégis bus volt kissé, de a mama, aki utóbb mégis magához tért, vigasztalta. Sőt nagyon is okos lett. Akár a mi alföldünknek tapasztalt böles menyecskeje, jókedvűen megveregette a vőjelölt vállát és így szólt hozzá:

— Se baj fiam, elmúlik a leányomról ez a szégyenlőség s akkor majd előbujik magától! Egymás lesztek ti még szentem, ne busulj!

Aztán kettesben mégis csak utra keltek, hogy előteremtsék a szégyenlős leányt.

— **A halott chequejele.** Rice, a newyorki milliomos titokzatos halála s a vele kapcsolatos nagy cheque-hamisítás ügyében még mindig nincs teljes világosság, de a részletek, amelyekkel az eset gyarapodik, egyre jobban foglalkoztatja ugy a bíróságot, mint a közönséget. Első sorban természetesen az elhunytak ügyvédjével Patrickkal és titkárával, Jones-szel van dolga a hatóságoknak s a rendőrök és detektívek nagy serényiséggel nyomoznak. Súlyosbítja a vádat dr. Curdy, a meghalt milliomos házi orvosának a vallomása. Az orvos kijelenti, hogy őt már csak akkor hívták Ricehez, amikor már legalább tíz óra is elmúlt a halála után. Elmondta azonkívül, hogy ő Rice-nek *nux vomica*t írt s szigorúan meghagyta Jonesnek, hogy ennek csak nagyon gyenge odatát adja a gazdájának, az általa írt *nux vomica*nak pedig a fele hiányzik s nagyon valószínű, hogy ettől a heves méregtől halt meg az öreg milliomos. A szakértők megteszik a maguk próbáit az elhalt szervezetén, de eredményre, amelyben föltétlenül bizhatnának, nem jutnak, mert a megvizsgálható szervek a balzsamozáshoz használt mérgekkel nagyon erősen át vannak itatva. Igazi amerikai detektívregénybe való részlet az, hogy a huszonhárom esztendő Jones rendkívül erős bátasáival volt a gazdájára s hogy ezt hipnotizmus utján érte el. Ezt bizonyítja dr. Ferris vallomása, akinek hipnotizmussal foglalkozó iskolája van. Dr. Ferris állítása szerint Jones hozzáfordult körülbelül egy évvel ezelőtt, hogy amilyen gyorsan csak lehet, tanítsa meg a hipnotizálásra. Őt hétfő járt hozzá s ez alatt az idő alatt annyira haladt, hogy az akaratát rá tudta erőszakolni másokra. Erős váddal állt elő Wheterbee, a Swenson és fia bankház prokuristája. Rice-nek ennél a banknál volt elhelyezve millióinak jó része és Jones ötszáz ezer dollárt ígért Wheterbeennek, ha a milliomosnak a letétfiókjába egy végrendelet enged besemészt, amelyhez ő majd megszerzi Rice-nek az aláírását. Jones tagadja ezt, de Wheterbee, akit az elhunyt csak nagyon föltételesen ismert, ötvenezer dollárral szerepel a gyártott végrendeletben. Nagy meglepetést keltett az is,

hogy a Fünften Avenue Banknál, ahol Rice-nek öt millió dollár vagyona kellett hogy legyen, csak két milliót találtak. A legjobb állami és vasuti értékpapírok nyomtalanul eltűntek. Az öreg Rice pedig csakis Jones társaságában járt a letétfióknál s az ő jelenlétében nyitotta azt ki. A Jones terelő körülmenyekkel szemben áll az, hogy a Patrick részéről be-terjesztett végrendeletben nem Jones, hanem Patrick szerepel mint örökös. A rendőrség azonban az aláírását hamisnak tartja, s biztosra veszi, hogy mindez csak leleplezés volt, s hogy a két ember megosztotta volna egymás közt a milliókat, miheiyt a kezükbe, kerülnék. Hogy milyen ravaszul jártak el Patrick és Jones, ez abból is kitűnik, hogy tulajdonképpen csakis *huszonöt* ezer dollár értékű hamis cheque miatt lehetett vádat emelni ellenük. A tizenkilenc írászakértő azt állítja, hogy Rice-nek aláírása az összes szóban lévő eszekeken hamis, de az írászakértőkre oda át Amerikában a Dreyfus-pőr óta nem adnak sokat, s így nincs kizárva, hogy Jonesék elég könnyen megszabadulnak a csavából, s ha nem is juthatnak a tíz-tizenkét millióhoz, amennyire beszülik Rice vagyonát, némi kártyánál abban a három millióban találhatnak, amely már eddig is eltűnt.

— **Egyéb nem gilt.** Egy vidéki városban összeveszekedett a tanító a polgármesterrel s az úgy annak rendje és módja szerint a lovagiaság mezejére tereltették. A segítők azonban meg voltak akadva az ellenfelekkel, mivelhogy a két ur nem igen illett egymáshoz. A tanító sovány, vézna, hosszú és gyöngye legény, a polgármester pedig zömök, kövér Herkules. Ha kardot adnak a kezükbe, hát abból nagy baj lesz. A polgármester fölprütja a tanítót. Tehát pisztolyban állapotok meg. Azzal nem igen történik baj, különösen, ha alaposan megtöltik a esőveket. Kiállottak tehát a felek s a vezetőség már el is vonult a közelükből, hogy valami baj ne essék a testi épségében, amikor egyszerre elkiáltotta magát a polgármester.

— Hopp! uraim, baj van.
— Mi az, mi az? — s valamennyien köréje gyűltek.

— Kérem: én akárhogyancz élezok is, a mellett a Karó ur mellett mindenképpen elmegy a golyó. Neki pedig nagy előnye van fölöttem. Hát tessék kirajzolni belőlem egy akkora embert, a mekkora ő, aztán ami azon kívül van, az nem gilt.

Nagy derültség következett s aztán kibékültek az ellenfelek. Ha ilyen jó kedve van az embernek, csak nem fog verekedni.

— **A férj bosszúja.** Irtnak már arról a házassági drámáról, amely tegnap Párisban lejátszódott. Gróf *Cornulier* tudvalevőleg lelőtte feleségét, amikor a Rue Lincoln egyik házában fölment a lépcsőn, kedveséhez. A gróf 45 éves, és nyugalmazott lovassági tiszt. Már több hónapja tudta, hogy felesége viszonyt folytat egyik barátjával. Meg is támadta egy alkalommal vetélytársát és végigcsapott rajta lovagló ostorával. Cornulier ez eset után megindította neje ellen a válópórt és három gyermekével elhagyta családi tűzhelyét. Azóta folyvást őriztette az asszonyt. Tegnap azt jelentették neki, hogy felesége a Rue Provenceban légyottot adott valakinek és a gróf lesbe állt. A rendőrségen azt mondta, hogy nem akarta lenni a feleségét, de elkieserve neje hűlenségén és ama gyalázaton, amelyet felesége a három gyermekére és és nevére hozott, elvesztette az esztét. Az egész világ forgott körülötte, amikor feleségét kedvesének házába belépní látta és a nélkül, hogy szándékában lett volna, elsütötte revolverét, amelyet állandóan magánál szokott hordani és a nélkül hogy célba vette volna, lelőtte nejét. Sajnálja, ugymond, hogy az esztek oly szomorú vége lett.

— **A haldoklók vallomása.** A régi romantikus mesék örök deus ex machinája volt az a haldokló, gondolatjelek által megszakított beszédű ember, aki élete utó só perceiben minden bűnt, minden rosszat magára vállalt s ezzel megoldotta a történetet.

— A gyilkosságót én követtem el, mondta mindig a hős s a körülötte állók nagyot néztek, a novella pedig be volt fejezve.

Körülbelül ilyen eset az is, melyet most Rómából jelentenek. A hatvanhárom éves aggrastyánt, aki a halálos ágyon tett vallomásnak volt az áldozata, *Orean*nak hívják. Harmincöt évig szenvedett a börtönben, s mostanában azért bocsátották szabadon, mert az igazi gyilkos a halálos ágyon bevallotta bűnét. Az aggrastyán, aki ártatlanul szenvedett, kiszabadulása részleteit így mondja el:

— Azt hittem, hogy szigorítani akarják fogságomat mikor a börtönőr a 2123-as számot szólította. A felegyházigazgató elé léptem.

— Ön a 2123-as? kérdezte.

RÉSZLETRE!

Férfi-fehérművek és uri divatárnk. **Részletfizetésre kaphatók** férfi-íngék, alsó-nadrágok, keztük, téli alsó ruhák, zsebkendők stb. a Belvárosi koronás áruházbán IV., Károly-körut 22.

— Én, feleltem — remegve.
— Ön kegyelmet kapott, mert kiderült ártatlansága.

A nagy földulástól elájultam s mikor magamhoz tértem, sokáig sirtam. Az állam harmincöt évig győlt, kizört, elrabolta ifjú éveimet, de nem adott kárpótlást szörnyű szenvedéseimért. A rabruhát visszakérték s arra kényszerítettek, hogy azt a ruhát vegyem magamra, melyben harmincöt évvel ezelőtt jöttem. A fölgyölkök még csak egy zsebkendőt sem hagytak nálam, hogy bőségesen omló könnyűmet lefőrlhessem. Azt akarták, hogy rögtön távozzam, habár váltig erősítgettem, hogy nem tudom, hol töltöm az éjjelt. Sok kérésre, könyörgésre végre megengedték, hogy az éjjelt abban a cellában töltsöm, ahol Passanante volt elzárva. Másnap reggel az igazgatótól egy zsebkendő és egy darab kenyert kaptam. Azután aláírta elbocsátó levelemet és én eltávoztam. Sokáig tartott, míg Portoferrajuba értem. Éhes voltam és végre nagy könyörgésre hosszonylóc szoldit kaptam egy rendőrbiztostól. Ez volt a kárpótlás azért a harmincöt évért, amelyet ártatlanul töltöttem a börtönben.

— **A cenzura halottja.** Szerelmes, bünbocsátó apróhírdetés jelent meg egy pétervári lapban:

J. F.

Olyan leszek mint azelőtt. Jőjj azonnal ide, vagy táviratozzad meg a címedet.
M. O. — skaja.

Utólagosan sült csak ki, hogy ártatlan ez a kis apróhírdetés, de amikor megjelent, már megvolt a baj. Az a J. F. egy nagyon szerelmes vőlegény volt, az M. O. — skaja kisasszony vőlegénye. A vőlegény túlságosan féltékeny is volt, annyira, hogy egy viharos, szerencsétlen jelenet után elszakadt egymástól a fiatal pár. Hanem az ifju hamarosan megbánta, amit cselekedett, s az említett pétervári lapban apróhírdetés útján kért bocsánatot. A leány megbocsátott és azt a legnébbi apróhírdetést akarta betenni ugyanabba az újságba. És az újságnál nem akarták fölvenni. Hogy a cenzura nem engedi meg az ilyen hírdetések közlését. A leánynak azonban mindenképpen meg kellett jelentenie a sorait, mert a vőlegénye nem tudta vele a címét. Ment hatóságától-hatóságához. Végre sikerült kivinnie azt, amit akart. És akkor már késő volt. A fiatalember nem tudott várni, borzasztó állapotban lehetett, mert meglötte magát.

— **Dohánycsempészet.** Kis-Jenőről írják: Nagy dohánycsempészetre jöttek rá a pénzügyőrök *Scapari-Liget*en, ahol az idén pompás dohánytermés volt. Miután először konstatálták a csempészetet, a legkisebb bírságot rótták ki, ami azonban mégis 8000 koronára rugott.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!

(x) **Honi Ipar.** Ajánlom általánosan ismert, saját gyártmányú *posztó bokavédőimet* (gamasni). Kapható drapp, olív, szürke, bron és fekete színben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek térdmagasság, párja 2 forint 75 krajcár. *Kertész Pál* divatruházában, Kerespesi-ut 44. sz., a Népszínházzal szemben. Eladás nagyban is.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros közgyűlése.** A szerdára kitűzött közgyűlés főbb tárgyai a következők:

A tisztifőgyérsi állásnak választás útján való betöltése. — A pesti Vigadó házi kezeléséről szóló jelentés. — A IX. ker. Soroksári-uton levő munkásházak lakóinak a kérvénye, bérleszállításért. — A mérnök- és építész-egyesület kérvénye a lipótkúrti bérházak terveinek az elkészítése ügyében. — Előterjesztés a Szent-Gellért-szobor elhelyezése ügyében. — A népszínházi szabályrendelet módosítása. — A Nemzeti Színház elhelyezése iránt, a ferencvárosiak emlékiratára vonatkozó belügyminiszeri leirat. — A koronázó-jubileum alapítványból a tudományok szakot megillető díj odaítélése. — Több intézet segélyzése. — Főlebbezések. — Nyugdíjazások.

(*) **Jelölés, a tisztifőgyérsi állásra.** A 45-ös választmány ma délelőtti ülést tartott, *Klér István* udvari tanácsos elnöklése mellett. — Az *elnök* bejelentette, hogy a kandidálto bizottság, az állásra pályázók közül első helyen *Fülepp Kálmán*t, második helyen *Alkér Emilt* s harmadik helyen *Melha Kálmán*t jelölte. Magán uton tudomása van ugyan az elnöknek arról, hogy *Alkér* és *Melha* ügyesek visszavonták a kérvényüket, de — míg hivatalos értesítés erről nem érkezett — a jelölést meg kell tenni. Erre megtörtént a szavazás s a 45-ös bizottság tagjai útján képviselt összes kerületke kivéve, a III. kerületet, amelyből nem jelent meg bizottsági tag, *egyhangúlag Fülepp Kálmán* tisztifőgyérsi jelölték a főgyérsi állásra.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Operaház.** Ma este az *Operaházban* rendes szereposztással *Carmen* került színre, — új csupán *Kann Malvin* kisasszony volt, aki *Michaela* szerepében mutatta be haladását. A fiatal énekesnő, akit tavaly, mint ösztöndíjast *Poszonyba* küldtek gyakorlatra, kellemesen lepett meg: pompás szopránjáról, amely határozottan nyert erő és tartalom tekintetében, máris eléggé ügyesen bánik, — intonációja, noha az első fellépés lámpaláza bántotta, biztos volt és különösen feltűnt szép piáno-vételével. A közönség igen rokonszenvesen fogadta a tehetséges fiatal kezdőt, akinek szép jövőt jósolhatunk, ha leszokik néhány bántó modorosságáról és gyönyörű orgánumához szorgalmas tanulmányokkal fejlettebb izlést és biztosabb tudást szerző.

** **Népszínház.** A Népszínházban ma délután zsufolt ház előtt került színre *Rákosi Jenő Éjjel az erdőn* című népszinműve, *Blaha Lujza* asszonnyal, aki a királytól nyert kitüntetésé után ezuttal lépett föl először. A közönség a kitüntetett művésznőt meleg ovációval fogadta s mikor *Németh József* (Májas Gábris) első felvonásbeli kupléiban ezt a kitüntetést is megénekelte, olyan viharos és hosszas taps tört ki, amelyet a Népszínház falai közt talán még sohasem hallottak. A kuplé így szól:

Mi az újság Pest-Budán?

Mondjuk el egymás után;

Már mindenki tudja ezt:

Megjött az érdemkereszt,

Szinarany és korond:

S aki kapta, az nem más:

Édes szavú fölmüle,

Blaha Lujza a neve.

Ó a mi nagyasszonyunk,

Erte élünk és halunk.

A szivemből mondom ezt

S velem együtt Budapest,

Budapest, Budapest,

A szép kedves Budapest.

Este ugyancsak zsufolt ház előtt, a *San Toy* került színre, *Dudley* szerepében ezuttal *Amon Margittal*, kit a közönség jókarátlan fogadott s tetszéssel és tapsokkal kísért, *Kovács Mihály*lyal való duettjeit és táncait meg is ismételtette.

A holnapi, hétfői előadásban a szerepet újra *Fedák Sári* fogja játszani. Ugyancsak a holnapi előadás *Z. Bárdi Gabi Popp*y szerepében egy betéttet fog énekelni a második felvonásban: a *Tarantellit, Ardítól*.

** **Az Operaházban** holnap, hétfőn, boldogult *Erzsébet királyné* ő felsége emlékeztére *Liszt* Ferenc oratoriuma: „Szent Erzsébet legendája” kerül színre. Közreműködnek: *Semsey M., M. Rötter, Payer M., Váradi M., Berts M., Várent V., Takáts, Beck, Várdy S.*

** **Rosenthal,** a világhírű zongoraművész, aki jelenleg Londonban legnagyobb diadalait aratja, december hó 10-ikén a székeslővárosi Vigadó nagyteremében hangversenyt tart. Jegyek már most kaphatók *Bárd Ferenc* és testvére zenemű-kereskedésében, *Kossuth Lajos*-utca 4. sz. (Standard-palota) és *Andrássy-ut* 42. szám alatt.

** **Pálmay Ilka szegedi vendég szereplése.** *Pálmay Ilka* ezen a héten három estén át a szegedi színházban lesz vendége. A diva a *Nébalcsvirágban*, a *Kertészleányban* és a *Szép Helenában* fog a szegedi közönség előtt játszani.

** **II. Filharmoniai hangverseny.** A jövő szerdán, november 21-én tartandó II-ik filharmoniai hangversenyt *Bendiner Nándor* és *Burmester Willy* közreműködésével *Kerner István* vezényli. A hangverseny műsora a következő: 1. *Mozart* 39-ik szimfonia (a-dur); 2. *Robinson* IV-ik zongora-verseny, 70. mű (d-moll) előadja *Bendiner*; 3. *Bullykay* Akos „Szvit” magyar stílusban (e-moll), (kézirat, első előadás); a) *Alkony* a Tisza partján, b) *Pásztortűz* mellett, c) *A falu mulat*; 4. *Bach* Hegedű-verseny (e-dur), előadja *Burmester*; 5. *Csajkovszky* „1812” ünnepi nyitány (első-zőr). Csajkovszky érdekes művét egészen úgy adják elő, ahogyan a partitúra előírja, tudniillik a nagy szimfoniai zenekaron kívül a dobogó háta mögött még egy teljes juvó (katona) zenekar lesz elhelyezve.

** **Fumagalli — német dráma író.** *Fumagalli* arról az olasz tenoristáról, aki a *M. Kir. Operaház* ban való vendégjátékáról a budapesti közönség előtt is ismeretes, különös hír érkezik *Strassburgból*. E hír szerint az olasz tenoristának nem más a szándéka, mint az, hogy — német drámai színésznek csap fel. Ez idő szerint azonban még a *strassburgi* operában vendég szerepel, mi által nagyon közel esik az a föltetés, hogy a jó olasz tenorista nagyon leleményes a pompás reklámhírek kitalálásában.

** **Bárkány Mária párisi vendégjátéka.** Színházi rovatunkban, egy párisi távirat nyomán, megemlékeztünk arról, hogy *Bárkány Mária* vendégjátékait a párisi rendőrség „építési akadályok” miatt betiltotta. Most arról érkezik hír, hogy a magyar származású német tragika, csakhogy párisi vendégjátékait megtarthassa, még ezt az akadályt is leküzdötte és kézen nyilatkozott a színház nézőterén azokat a változtatásokat megtenni, amelyeket a párisi rendőrség kíván. Ezek az átalakítási munkálatok három napot vesznek igénybe s a művésznő aztán megkezdí vendégjátékait.

** **A Mikádo repríze.** *Sullivan* operettje, a *Mikádo*, amely valamikor nagy műsordarabja volt a *Népszínház*-nak, mint már említettük, a *Magyar Színház*-ban éri meg a reprizét. Az operettből, amely a színház legközelebbi ujdonsága lesz, most folynak a próbák. A reprizben a színház legelső énekesnői és komikusai vesznek részt. A főszerepeket *Szojyer Ilonka*, *Ledofszky Gizella*, *Margó Zelmá*, *Szibkai*, *Boross* és *Szilágyi* játszzák. A táncokat *Sziklai* és *Mazzantini* ballet-mester tanítják be. A fényes új jelmezek a berlini opera *Mikádo* előadásának mintái után Budapesten készülnek, valamint Budapesten készülnek az új díszletek is melyeken *Linhart* Vilmos műtermében dolgoznak.

** **A Nemzeti Zenede** ma, vasárnap tartotta rendkívüli közgyűlést gróf *Zichy Géza* elnöklésével. Az elhunyt *Gerliczy Károly* helyébe *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármestert választotta a közgyűlés a zenede alelnökévé *Rózsavölgyi* szép beszédben köszönte meg az egyhangú megválasztást.

** **Népszerű zenekari hangverseny.** Ma délután tartotta a budapesti honvédezred teljes zenekara második *Népszerű hangversenyt* a *Royal-szálló* nagytermében. A közönség zsufolóság megtöltötte a termet, annak a bizonyítékul, hogy ezek a hangversenyek csakugyan rászolgáltak nevére. A műsornak minden egyes számtal elismeréssel fogadták, de különösen nagy hatást keltett *Beethoven: Scherzójának* (a VIII. szimfonia-ból), *Mihalovics: Toldi szerelme* előjátékának és a *Tannhäuser*-nyitányának szabatos előadása. Valamennyi számot *Bach* karmester vezényelte lendülettel.

** **Sembrich Marcella** Berlinben. *Sembrich* Marcella, akinek berlini olasz opera-stagionerjáról már megemlékeztünk, vasárnap lejezi be hat heti vendég-szereplését a berlini udvari operában. A művésznő, akinek a német fővárosban óriási sikerei voltak, legközelebb Amerikába megy társulatával.

** **Bécsi operett-társulat** Bukarestben. A *bukaresti* nemzeti színházban most egy bécsi operett-társulat vendég szerepel. Hogy milyen sikerrel, arra talán jellemző lesz, ha megemlítjük, hogy *A cigánybáró*, *Strauss* kipróbált operettje, ennek a társulatnak az előadásában — csufosan megbukott.

** **A bayreuthi előadások.** A jövő évi *bayreuthi* Wagner-előadásoknak a programja, a *Berliner Börsencour*r értesítése szerint, a következő lesz: 1901. év nyarán három *Wagner*-dalmi log *Bayreuth*-ban színe kerül: *Parsifal*, a *Nibelungok* tetralógiaja, és a *Repülő hollandi*. Összesen husz előadás lesz. *Julius* 22-ikén a *repülő hollandi*, 23-ikén *Parsifal*, 25., 26., 27. és 28-ikán a *Nibelungok gyűrűje* kerül színre. Két napi szünet után *Julius* 21-ikén *Parsifal*-t, augusztus 1., 4., 12. és 19-ikén a *Nibelungok gyűrűjét* ismétlik meg. Augusztus 20-ikán lesz az utolsó előadás. A jegyek kiadását 1901. március 1-én kezdik meg.

** **A Scala megnyitása.** A *milánói* *Scala*t december 26-ikán nyitják meg *Wagner* *Rikhard Tristan* és *Lohde* című operájával, amelyet eddig csak *Turiában* adtak elő olasz nyelven. *Mascagni* *Atarock* című dalműve kerül bemutatásra.

** **Népies opera** Bécsben. A terve betétsi népies opera, amelyről már tettünk említést, megvalósulása küszöbén áll. A részvénytársaság, amely létesítése céljából megalakult, már be is terjesztette kérvényét a helytartótanács-hoz, amelyben a színház építésére engedélyt kér. Az építési munkálatokat a jövő tavaszon kezdik meg.

** **A Mire feltámadunk** Hamburgban. A *hamburgi* új városi színház, amely erős vezető szerepe vállalkozott Németországban, a napokban előadta *Ibsen* Henriknek *Mire feltámadunk* című drámáját. A darabnak óriási sikere volt, amiért az emlékeztünk meg különösen, mert az *Ibsen*-darab a legtöbb német színpadon megbukott.

** **Lafontaine meséi** Franciaországban. *Jules Claretie*-nek, a párisi Theatre Français igazgatójának az az eredeti ötlete támadt, hogy a *Français* elsőrangú tagjaival, egy délutáni előadásban, *Lafontaine* meséit szavalassa. A kísérlet fényesen bavit. *Claretie* most több előkelő francia költő verseit, köztük a *Berangerét*, fogja szavalatolni szintén délutáni előadásban.

** **Vendég szereplés.** A *debreceni* színháznak érdekes két estéje lesz e hónap végén. *Pécsi* Aranka, aki nagy színpadi tehetségével méltó feltűnést keltett az idei nyáron a *Városigeti Színházban*, lesz vendége a *debreceni* színházban. A fiatal művésznő a *Kis lord* címszerepét és az *Aranyember* Noémiját fogja játszani.

** **Erzsébet királyné emlékezte a Telefon** Hírmondóban. Boldogult *Erzsébet királyné* ő felsége nevénapjának mai évfordulóját úgy ünnepi meg, hogy az ez alkalomból emlékének tiszteletére a Magyar Királyi Operaházban színterületül *Szent Erzsébet legendája* közvetlenül fogja az előírtok lakására. — Az opera után a *Hírmondó* szerkesztője érdekes ujdonságokat olvastat fel, majd annak végzetével megcigányezta is közvetít az Enke-kövérházból, a *Zöldi* *Marci* cigányjátékát egész 11 óráig.

MŰVÉSZET.

□ **Huszár Ilona bárónő festőiskolája.** *Huszár* Ilona bárónő, akit úgy jelentékeny leelőti talentumáról mint kitűnő iparművészeti terveirol országzserie ismernek a műértők, a Felső-erdősor 22. sz. alatt a napokban nyitja meg női festőiskoláját, amelynek három tanfolyama van: rajz és festészet, iparművészeti és műhímezési. Uri nők és lányok alapos és modern szellemű művészeti oktatásban részesülnek a bárónő műtermében.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A régi és új Olaszország.** Új gyűjteményes vállalatot indított meg *Hoepfi* milánói könyvkiadó: *Collatione storica Villari* cím alatt testes kötetekben ad ki kiváló történettudósok által írt történelmi monografiákat. Az eddig megjelent két kötetünket magyarokat is érdekel különböző vonatkozásainál fogva. Az egyik kötet a régi Olaszország legzavarosabb időszakába vezet minket (*Le invasioni barbariche in Italia*, írta Pasquale Villari), ez felöleli Olaszország történetét a római császárság hanyatlásától körülbelül 800-ig K. u. Ez a barbárok beözönlésének kora s egyuttal Olaszország legszomorúbb kora. Villari kitűnő nevéhez méltó munkát végzett itt, minket közelebről érdekel benne a műnek az a része, amely a hunok beözönlésével s történetével foglalkozik.

Ugyanennek a sorozatnak második kötete Pietro Orsi-nak *L'Italia moderna* című műve, amely a legutóbbi 150 év történetét, a mai Olaszország kialakulását és sorsát mutatja be. A könyv napjainkig dolgozza fel a történelmi anyagot, sőt benne vannak már III. Viktor Emánuel király legelső uralkodói ténykedései is. Az a nagy szerep, amelyet ez időszakban a magyarság játszott olasz földön, ránk nézve is értékesül teszi ezt a könyvet. A mű nemcsak politikai, hanem egyuttal gazdasági és művelődési történetét is adja a modern Olaszországnak. Ugyanacsak *Hoepfi* adta ki *Vandianchinak* testes kötetét, amely az autogramgyűjteményekről és gyűjtőkről szól. Ebben is sok a magyar vonatkozás. Mind a három könyvet sikerült képek díszítik.

○ **Tanulók Lapja.** Vörösmarty Mihály emlékének szentelte a *Tanulók Lapja* most megjelent számát tanúsgául annak a hazatis szellemnek amely a magyar középiskolai ifjúság e lapjának írásvét jellemzi. Lelkesítő ódát írt bele Vörösmartyról *Gaál* Mózes, a derék szerkesztő, azonkívül figyelemre méltó dolgozatok vannak benne a költő életéről költői munkásságáról is. *Balassa József*, a kitűnő nyelvtudós Vörösmarty művészi nyelvtud magasztalja és *Recht Sándor* a költőnek a zenei irodalomra való hatását méltatja rokonszenven. A *Tanulók Lapjának* ezt a számát a szerkesztő sok ezer példányban küldötte és 20 fillérért megveheti bárki. A befolyó pénz felerészben a *Vörösmarty szobor* alapját fogja gyarapítani.

○ **Udvarhelyvármegye nemes családja.** Szerkesztette *Pálmay József*, előszóval ellátta gróf *László* Adám, Udvarhelyvármegye főjegyzője. Nagy fáradsággal és gondallal gyűjtötte egybe *Pálmay* a régi okmányokat s ha nem is sikerült tökéletes művet alkotnia, az nem rajta mult, hanem hazánk gyakran viharos múltján, amelynek folyamán számtalan nagybecsű okmány, gyakran egész levéltárak váltak a pusztító zsoldosok martalékává. A mű az 1806-iki udvarhelyszéki ésszeírások, a leghitelesebb iorrasművek nyomán készült s a székhely nemesség régi felosztása szerinti valamennyi főrendi, lódi és gyalogos vagy darabant-családok okmányait feltárja. A külsőleg is díszes kiállítás, negyedrét alakú dísmunka Székely-Udvarhelyt jelent meg és *Betegh Pál* könyvnyomdai műintézete állította elő.

○ **Az Athenaeum képes naptára.** Az *Athenaeum* nagy képes naptára negyvenkettőszáz jelenik meg a nagy közönség előtt. A tisztí címár a legújabb adatok alapján készült, úgy, hogy minden külön címtárt feleslegessé tesz. A naptár csak 2 koronába kerül.

○ **Ókori Lexikon.** A Franklín-Társulat kiadásában megjelenő, *Pecz Vilmostól* szerkesztett *Ókori Lexikonból* megjelent az I. kötet 5. füzeté. Az *Assyriától* *Digatusig* terjedő cikkeik közül kiemeljük az *Assyria*, *Astrologia* és *astronomia*, *Asylum*, *Athleta*, *Atii*, *Attili*, *Atimia*, *Atlas*, *Attalus*, *Attica* (egy egész iv), *Augustinus*, *Aurelianus*, *Aurelii*, *Babylon*, *Babylonia*, *Bankár*, *Basilia*, *Biblia* című nagyobb kiterjedéseket, továbbá az *Azali*, *Azisis*, *Bassiana*, *Bathinus*, *Bato*, *Beneficarii*, *Bersovia* című *hungarikumokat*. A füzetet 24 ábra díszíti, köztük két magyarországi emlék is. Egy-egy füzet ára 1 korona, megrendelhetők a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

○ **Közép-Európa falitérképe magyar nyelven** irodai használatra a *Kogutowicz* és *Tarsa* budapesti cég kiadásában a napokban hagyta el a sajtót. E térképpel e jőhár cég, melynek főleg az iskolai falitérképek kiadása körül vannak nagy érdemei, ismét egy értékes és valóban hiánypótló falitérképet gyarapította kiadványainak sorozatát, mely immár 35 különféle falitérképet ölel fel. Ha tekintetbe vesszük, hogy hivatalaink és kereskedelmi vállalataink eddigelő kényserűségről Közép-Európának külföldi kiadása, főleg német nyelvű falitérképet használtak, úgy kétszerez örömmel kell üdvözölnünk Közép-Európának ezt az első magyar nyelvű falitérképet, mely remélhetőleg hamarosan ki fogja szorítani amazokat. 155x225 cm. nagyságban, a legújabb adatok alapján igen áttekinthetően mutatja be nemcsak a tulajdonképpeni Közép-Európát, de a keleti kereskedelmünkre olyannyira fontos Balkán-Félszigetnek nagy részét is. Nyugaton egészen Párisig, Keleten Kijevig, Északon Königsbergig, délen Solfiáig terjed ki. A politikai területeknek szép színezése, a kiemelkedő vasutálózat s a helynevek nagy tömege irodai használatra kiválólag alkalmassá teszi e térképet, melynek a finom hely-

rajz is nagy előnyére van. Vászorra felvonva összehajthatóan 22 koronáért, a falra függesztéshez lécekkel ellátva pedig 26 koronáért bármely könyvkereskedésben megkapható.

○ **A Magyar Könyvtár** új és jó fordításban közzeboacsítja nemzeti történetünknek egyik legbecsebb forrását, a *Bécsi Köpes Krónikát* és *Balassa Bálint* válogatott verseit. Az új magyar szépirodalmat *Cyprián* (Andor József) képviseli, „Margitka szökése és egyéb történetek” című füzettel. A külföldi belletrisztika nagy nevei közül kettővel találkozzunk e rovatban: *Patapenkóval*, akinek „Egy vén diák elbeszéléseiből” című kötetét *Ambrozovics* Deszö fordította le, és *Conan Doyle*l, akinek történeteiből németül teltetett át *Lándor* Tivadár. A füzetek harminc fillérért megrendelhetők a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

○ **Magyar iskolászer-muzeum.** Dr. *Lendl* Adolf jeles természettudósunk s cimvel új havi folyóiratot indított, melynek első száma szövegben és képekben egyaránt érdekes. A lap célja az, hogy iskoláinkból kizsorzta az idegenből származó tanszereket.

○ **A katolikus preklikáció története Magyarországon**, a budapesti kir. tud. egyetem hitáni kara által a Horváth-alapból 2000 koronával jutalmazott munkának I. kötete megjelent. Szerzője dr. *Michalovics* Ede nyitrai teológiai tanár. A munka ajánlására legyen elegendő, hogy a hittudományi kar a legnagyobb pályadíjra méltatta. A második kötet december végén hagyja el a sajtót. Targyát Pázmánytól napjainkig terjedő kor képezi. Megrendeléseket elfogad a Szent-István-társulat könyvkiadóhivatala, Budapestben, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám és a szerzőnél Nyitra-n.

SPORT.

○ **Vadászat.** Báró *Révay* Simon bajnai erdeiben három napon át nagy vadászat volt, amelyen részt vett *József* Agost főherceg is. A vadások közt volt: báró *Révay* Gyula és felesége, *Révay* László, gróf *Nyáry* Kálmán, gróf *Berchtold* Kázmér, báró *Ludolf* Henrik, *Klobasitsch* János országgyűlési képviselő *Szentiványi* Oszkár, *Babe* Gyula, *Pothka* Zoltán, *Kosztolányi* István nagybirtokosok s a házigazda báró *Révay* Simon. Terítékre került 800 fácán és nyul. meg 21 óz s több apró vad.

○ **Turfbótrány Angliában.** Angliában most megint az amerikai kérdés lép előtérbe, de nem a lovagási rendszer miatt, hanem az amerikai champion, *Lester Reiff* egy gyanus lovgatása miatt, mely miatt mindenképpen ki szeretnék őt tiltani. Az angol lapok szerint nem tudott *Reiff* kellő felvilágosítást adni egy és ugyanazon lovának két versenyben való változó futása tekintetében, s ez okból az illető versenyegylet stewardja feljelentést tett ellene az angol *Jockey-Club*-nál mely a napokban dönt az ügyben. Tekintve, hogy az angolok, féltvén *jockey* honfitársaik existenciáját, mindenképpen be szeretnék mártani az amerikaiakat, valószínű, hogy *Reiff*ot kilitják az európai pályákról.

○ **Bonavista.** A híres kisbéri apaló, *Bonavista*, melynek csikói a tavaszszal jönnek nálunk pályára a turvilág nagy várakozása közben, Angliában ez idén is szép sikereket aratott. Dacára, hogy csak kevés ivadéka jelent meg a pályán, 150.000 koronával szerepel a nyertesapalovak listáján.

VIDÉK.

— (Törvényhatósági közgyűlés). *Székely-Udvarhelyről* írják: Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága *Hollaky* Artur főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A főispán a megnyitott beszédében meleg szavakkal emlékezett meg elődjéről, gróf *Haller* Jánosról, kinek arcképét a vármegye megfestette. Nagy hatást kellett a beszédnek az a része, melyben *Szél* Ignác belügyi államtitkár harminc éves szolgálatáról szólt. *Ugron* János országgyűlési képviselő meggyőzőségi tag indítványát, hogy a vármegye feltráglat üdvözölje ebből az alkalomból *Szél* Ignácot a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta. Magáévá tette *Hollaky* főispán indítványát is, hogy a nemrég elhunyt *Daniel* Elek volt bizottsági tag családához részvételt intézessenek. Ugyancsak *Ugron* János indítványozta, hogy a mezőgazdasági bizottság szerzetéről alkotott megyei szabályterületet a közgyűlés módosítsa, hogy a hivatalból kinevezett előadó helyébe új előadói állást szervezzenek. A közgyűlés a javaslatot elfogadta és feltrá a földmívelésügyi miniszterhez, hogy 2000 korona segélyt adjon az előadói állás javadalmazására.

— (Turóc vármegye közigazgatási bizottsága) e hó 12-én ülést tartott, melyen *Berecz* tanfelügyelő bejelentette, hogy Turóc-Szent-Mártonban a tót nyelvű ág. ev. iskolában a felsőbb osztályokban a magyar nyelv tanításával nincs megelégedve s az iskola tulszult; 14 közszegben szünetelt a tanítás, mert nincs tanító. *Lareg* kir. aligység biztosította a bizottságot, hogy egy fővárosi lapnak az a híre, mely szerint a besztercebányai fogházban ülő pánszláv elítéltek öt gyűléseket tartanának, igazolt beszédeket mondhatnának és hogy hozzájuk messze földről naponta csoportosan érkezzenek vendégek, nem teleg meg a valóság. Az elítéltek épp oly elbánásban részesülnek, mint a többiek. Egyedül kedvezményük az, hogy magukat élelmezhetik és hogy a szolgai munkától fel vannak mentve. A bizottság a jelentéseket tudomásul vette.

TÁVIRATOK.

Madrid, november 18. Mint *Globo*, *Sagata* lapja jelenti, az asturiai hercegnő egybekelését a casartai gróf fiával januárban notifikálják a cortesnek.

Páris, november 18. A *Courier du Soir* határozottan megcáfolja a *Waldeck-Rousseau* kormány tagjai közt állítólag nézeteltérésekről felmerült híreket.

Palermo, november 18. *Palizzolo* képviselőt *Bar-tolo* közjegyző meggyilkolására való felbujtás miatt az esküdtszék elé utasították. Egy előző bírósági határozat mint *Miceli* meggyilkolására való felbujtás miatt utasította őt az esküdtszék elé.

Nápoly, november 18. Chamberlain angol gyarmatügyi miniszter Rómába utazott.

A cár betegsége.

Livádia, november 18. A cár állapotáról ma délelőtt 11 órakor a következő bulletint adták ki:

A cár a tegnapi napot jól töltötte és kevés ideig aludt. Az általános állapot tegnap kielégítő volt, a subjektív érzet jó. Este 9 órakor hőmérsékete 38,7, érverés 64. A cár éjjel igen jól aludt. Reggel a subjektív állapot jó volt, az eszmélet egészen tiszta. Reggel 9 órakor hőmérséklet 37,6, érverés 68.

Decrais fia.

Páris, november 18. Mint a *Figaro* jelenti, *Decrais* Jean, a gyarmatügyi miniszter fia, el van tőkélye, hogy rágalmozóival leszámol. A *Voltaire* azt hallja, hogy az állítólagos rendjel-affér az esküdtszék előtt fog elintéztet nyerni. A *Petite République* és a *Matin* azt írják, hogy a rágalomnak egyedül és kizárólag az a céljuk, hogy a gyanúsított atyját *Decrais* gyarmatügyi minisztert politikailag lehetetlenné tegyék.

A német vámtörvény.

Berlin, november 18. Gróf *Kánitz* és más képviselők köztük *Lieber*, a birodalmi gyűlés elé indítványt terjesztettek, mely szerint az 1879. július 15-iki vámtörvény 6. §-ának szövege következőleg módosítottasék:

Vámköteles áruk után, melyek oly államokból származnak, melyekben a német ár értékszerinti elvámlásnak vannak alávetve, a tarifaszéri behozatali illetékek helyett értékvámok vehetők ki, amennyiben a szerződési megállapodások ezt nem akadályozzák. E főből a tarifaszéri behozatali illetékek a statisztikai hivatal által évenként megállapítandó és közzéteendő árértékek századrészeire átszámítandók. Ha valamely behozott áru a vámbátóság által megbecsülendő értéke felülmúlja a fentebbiek szerint megállapított árértéket, akkor az elvámlás alapjául az a magasabb érték szolgál. Vámköteles áruk melyek oly államokból származnak amelyekben német hajók vagy német áruk kedvezőlenebb elbánásban részesülnek, mint más államoké, a tarifaszéri behozatali vámnak illetékek értékvámnak 200 százalékaig terjedő pótlékkal suíthatók, amennyiben ezt szerződési megállapodások nem akadályozzák. Tarifaszérelv vámentes áruk ugyancsak előltételek mellett az érték 40% áig terjedő vámnak vehetők alá. Az értékvámok vagy vámpótlékok beszedése a szövetségtanács hozzájárulása után császari rendelettel léptetendő életbe. Ez a rendelet a birodalmi gyűléssel azonnal, vagy ha nincs együtt, legközelebbi egybegyűlése után közlendő. A rendelet hatályon kívül helyezendő, ha a birodalmi gyűlés nem járul hozzá.

A kínai forradalom.

Pétérvár, november 18. A *Novoje Vremja* egy vladivosztoki e hó 9-én kelt jelentése utal arra, hogy a sanghaji kínai lapok jelentései szerint a pekingi angol konzul értesült arról, hogy Oroszország és Kína egyezséget kötöttek egy *Pekingtől* *Kalganon* és *Urgan* át *Kiachtába*, a sziberiai vasutig építendő vasut tárgyában és hogy Oroszország *Mandsuriát* és *Mongolországot* annek-tálni szándékozik. A valóságban a dolog úgy áll, hogy az orosz csapatok nem gondolnak hadjáratra *Mongolországból* s *Mandsuriában* nem végeznek hadműveleteket, hanem szigorúan a manduriai vasut területének védelmére szorítkoznak. A fő-kormányzó és a csapatok parancsnokai, valamint a vasuti építkezés főmérnöke erősen azon vannak, hogy helyreállítsák Oroszország és Kína között a jó viszonyt. A kínaiak visszatértek a vasuti vonalhoz és újra megkezdték a munkát.

Angolország és Hollandia.

Hága, november 18. A második kamara osztályában a kormány azt a nyilatkozatot tette, hogy jelenleg nem mutatkozik kívánatosnak amaz iratváltás kérészétéle, mely az Angliával a németalföldi ambulancia ellogasa és németalföldi aliatvalóknak *Transvaal*ból való kiutasítása ügyében folytatott tárgyalásokra vonatkozik. A kormány továbbá kijelentette, hogy a többi hatalmak intervencióját az Anglia és *Transvaal* közti konfliktusban nem az akadályozta meg, hogy a dél-afrikai köztársaságok nem kaptak megbírást a békekonferenciára, hanem Anglia vonakodása, mely már jóval a konferencia előtt kijelentette, hogy *Transvaal* felmerülő viszály ese-

tén semmi esetre sem akar ellogadni közbenjárást vagy választott bírói döntést. 1899. őszén a németalföldi kormány Londonban felajánlotta jó szolgálatát az Anglia és Transvaal közti tárgyalások újbóli megindítása érdekében, de a kormány e fázisokai Transvaal hírtelen ultimátuma és az ellenségeskedéseknek a két köztársaság hadseregei által történt megindítása következtében eredménytelenek maradtak. Midőn a háboru már kitört minden további fázisok háttérbe lettek vonva, aminek legjobb bizonyítéka Anglia elutasító magatartása az Egyesült-Államok ajánlataival szemben. A németalföldi kormány Londonban kérelmezte a németalföldi ambulancia elfogott tagjainak hazaszállítását, de még nem kapott végleges választ. A kiutasított németalföldi alattvalók kártalanítása tekintetében a kormány reméli, hogy az úgy választott bírói eljárás nélkül is kielégítő elintéztést fog nyerni.

Közgazdasági távirat.

Róma, november 18. Az olasz bank főtanácsa ma *Stringheri*, a kincstári hivatal államtitkárát egyhangulag kinevezte a bank vezérigazgatójává.

KÖZGAZDASÁG.

Az Osztrák-Magyar Bank állása november 15-én a következő volt: Bankjegytörlesztés: 1.454.618.000 korona (— 36.950.000 korona). Erékés: let: 1.214.369.000 korona (+ 7.312.000 korona). Váltótárca 415.693.000 korona (— 36.421.000 korona). Lombard-üzlet: 61.079.000 korona (— 6.568.000 korona). Adómentes bankjegytartalék: 91.002.000 korona (+ 44.669.000 korona).

Hitelbiztosítványok köteleke. Ma délelőtt 11 órakor az István löherceg-szálló egyik termében megállították az önállóan működő hitelbiztosítványok országos köteleke. Az előkészítő bizottság nevében *Mauthner* Adolf üdvözölte a nagy számban egybegyűlteket, akinek javaslatára dr. Nagy Sándor országgyűlési képviselő vezetésével *Tócs* Károly és *Horn* István tagokból álló küldöttség ment dr. *Münich* Aurél országgyűlési képviselőért, akit az országos értekezlet elnökeként kértek fel. Dr. *Münich* Aurél hosszabb beszéddel nyitotta meg a gyűlést, jelezve az országos kötelek működésének irányát és célját.

Tiszán erkölcsi testület megalapításában — **ugy-mond**, — melynek feladata lesz körültekintő eljárással és megfelelő intézkedésekkel az ország különböző részein levő szövetkezeteket arra a földre emelni, amelyet részükre úgy törvényes intézkedéseink, mint társadalmi együttműködésünk biztosítani akart. A megalakítandó kötelek nemcsak igazságos védő és pártatlan szigorú bíráló akar lenni a szövetkezeteknek, de a mellett, ahol erre szükség van utmutatással, tanácsosul s felvilágosítással fog szolgálni tagjainak. Meg fogja mutatni a szövetkezeteknek azon utakat és módokat, melyekkel a szövetkezeti eszmét a maga tisztaságában megvalósítani lehet. (Helyeslés.)

Vannak országos szövetkezetek, melyek szervezetükkel fogva kötelekünkben helyt nem találhatnak; azokkal szemben azonban soha sem fogunk mint ellentételekkel szemben állani, hanem mint bajtársakkal, s míg azok más tényezők támogatására szorulnak, önállóságukat elvesztve, ellenőrzésüket és felügyelüket mások által gyakoroltatják, addig azok a szövetkezetek, melyek a megalapítást kivánják kötelekbe beépíteni, önállóságukat teljesen megtartják és annak legeszkélyebb esorbtatása nélkül kívánják a felügyeletet és ellenőrzést gyakorolni.

Az előző megnyitót után nyomban az alapszabálytervezet tárgyalásához fogtak. *Tócs* Károly indítványára kimondták, hogy az országos kötelek működésében tisztán a hitelbiztosítványokra fog szorítkozni. Nagyobb vitát pusztán a tervezetnek a képviselő szervezetére vonatkozó rendelkezése keltett, melyhez dr. *Karácsonyi* Lipót előadó után dr. *Schäffer* József, *Mauthner* Adolf, *Vescei* Leó, dr. *Balogh* Béla, *Sugár* Ottó, dr. *Weisskopf* és többen beszéltek hozzá. Dr. *Münich* Aurél tapintatos fellépése biztosította a kivánatos egyetelmiséget, mely oly irányban jött létre, hogy ellogadták a szakasz rendelkezését, de határozatlanul kimondták, hogy mielőtt a kötelekben képviselt hitelbiztosítványok száma hatvanra emelkedik, az ezt követő közgyűlésen az igazgatóság mellé harminc tagból álló, tanácskasszási joggal bíró választmány szervezettel. Egyebekben a tervezet jóformán észrevétel nélkül ellogadtán, az önállóan működő hitelbiztosítványok országos kötelek megalakult és közfelkiáltással elnöké dr. *Münich* Aurél, társelnöké *Mauthner* Adolfot és *Havranek* József kir. tanácsost választották meg. Megválasztottak azonkívül 5 fővárosi és 5 vidéki igazgatósági tagot, valamint 5 fővárosi és 5 vidéki hitelbiztosítványi főhivatalnokot. Az országos kötelekbe már megalakulása napján 31 önállóan működő hitelbiztosítvány lépett be.

A fővárosi kölcsoönös segélyegylet, mint szövetkezet ma tartotta évi rendes közgyűlést *Faludi* Gábor elnöklete alatt. A tiszta nyereség 25.446 korona 5 fillért tett, s ebből osztalékra az 1000 darab részvény után 5%-ot fordítanak, a fennmaradó összeget új számlára írják. A felmentések megadása után megjelölték a választásokat.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Ajax. A XVII. századnak az a híres gonoszlevoje Báthori Erzsébet, Csejthe-vár asszonya volt, Nadasdy Ferenc felesége. A legenda szerint 600 nemes leányt öletett meg, hogy vérükben megfűződjék, abban a babonás hitben, hogy az embervérben való fűrdés biztosítja és növeli a női szépséget. Kegyetlen-ségeért életéig tartó börtönre ítélték, amelyet saját várában kellett letöltenie. Regényt, mely ezt a történetet tárgyalná, nem ismerünk.

Simplon. 1. Meltóztassék a bécsi izraelita hitközségnek tudakozódní, ott mindenestre tudják a lakását. 2. Okvetlen kell utelvel, anélkül nem engedik hajóra szállni. Utelvelért az illetékes rendőri hatóság-hoz forduljon, még pedig személyesen, különben nem kapja meg. 3. Amerika bármely bankja beváltja a magyar pénzt. 4. Igen, a megye kir. tanfelügyelője, mint zugiskolát elülthetja s a tanított közigazgatási uton megbüntetheti. 5. Magyar Génius, V., Nádor-utca 13. sz. Ország-Világ. V., Hold-utca 7. sz.

Flume. 1. A törvényjavaslatot ezen a helyen nem közölhetjük, miután már annak idején kivonatol-san ismertettük. Forduljon azonban Regele János kir. tanácsos képviselőházi főigazgatóhoz az megküldi a javaslatot, ha leveléhez válaszbélyegyet is mellékel. 2. Abrányi Emil katolikus. 3. V. A. már régebben áttért a keresztény vallásra, most református.

Pártalanság. 1. *Pozsonyban*, Linzben, Prágában, Tereuban, Krembsen, Klosterneuburgban, Budapesten, Theresienstadtban, Krakóban, Przemyslben, Karisburgban, Komáromban és Szegeden állomásoznak. 2. Tanulmányi szempontból érdemes. 3. Igen tanácsos. 4. Csak, esukaszürke kabát, világos zöld hajtóká, fehér gombok, esukaszürke pantalon világoszöld szálval.

W. M. Nagyvárad. Szent-Márton Franciaország védésztente, emléknapija november 11. E napon régebben a jobbágy ünnepi ludat volt kölcles földesúrnak adni. Ez a szokás még ma is megvan a pozsonyi hitközségnek, mely földesúr hiányában a királynak adja a ludat minden év november 11-én. Sorsjegyeiről a napokban kap értesítést.

R. M. Budapest. Egy évben legteljebb csak két osztályból tehet összevont vizsgát. Ezért is folyamodnia kell engedélyért a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Három vizsgára nem kap engedélyt, csak rendkívüli esetben. Attól függ, hogy tudja megindokolni a kérelmet.

F. I. Békes. Csak azt a rendeletet ismerjük, amely a gyógyszeriaru és mérges anyagokkal való kereskedés megkezdésére és üzésére szükséges engedélyről szól. Ennek a száma 111.973—V19b.

Előzetes. Harmadik kérdésére, amely a captivballonra vonatkozik, igenlőleg kell válaszolnunk. Egyebekre nézve méltóztassék a Természettudományi Társulat elnökéhez fordulni VII. Keresepi-ut 50.

W. J. Tolna. Két kerékből huznak, a nyereszámok sorsszámát külön és külön a soroatszámot; a nem nyereszámokat nem huzzák ki. Ha leveléig fordul valamely bankházhoz, szívesen megküldi a huzási eljárás leírását.

Discretio. Kereskedelmi iskolai végzettséggel, vagy középiskolai végzettséggel, de államszámveteli oklevéllel. Kezdő fizetés 1000 korona. A folyamodványt a budapesti intézet vezetőségéhez kell intézni. Semmiféle külön forma előírva nincs. Mellékelendő az összes tanulmányi bizonyítványok.

Gyula. Décs. Nagykorúsáért az illetékes árvaszékhez kell folyamodnia. Mellékelni kell a születési bizonyítványt s mindazokat az okmányokat, amelyek bizonyítják, hogy a gyavona kezelésére szükséges férfiú érettsége és önállósága megvan.

Stefko. 1. Nem tartoznak sem kezét nyújtani, sem megközlíteni. Némán is tudomásul vehetik a bemutatkozást. 2. Ha bizalmas ismerőse, illik is, szabad is. Aláírhatja a nevet is.

M. A. Ó. Baja. Az nem vallás, hanem egy humanitárius egyesület, amelynek tagja lehet minden fedhetetlen jellemű férfiú. Fölvételre bármely pártol-nál jelentkezhetik.

Életpláya. 1. László Mihály nyilv. magángimnáziuma, V., Hold-utca 19. szám. 2. Kincstári és magán-gazdaságotknál tiszti állásra alkalmaszák őket.

Ó. J. Oszinte részvétellel olvastuk pauszos sorait, de csak önnök ártandék vele, ha nyilvánosságra hoz-nók. Igénye csak nyugdíjra lehet, kárpótlásra — áj-dalom — nincs.

M. M. A szerkesztői üzenetek szük keretében sajnálatunkra nem közölhetjük, de méltóztassék a szerzőhöz fordulni az szívesen megküldi. Lakása nincs meg a budapesti címjegyzékben, intézze hát a levelét egyenesen Makai Emilhez (VII., Dohány-utca 76. Otthon-kör).

T. I. Medgyes. Balbi: Egyetemes földrajz (40 korona), Ballagi-Király: Egyetemes földrajz (20 korona), Hunfalvy J.: Egyetemes földrajz (28 korona), Megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

W. S. Minden fedhetetlen jellemű férfi és nő tagja lehet a körnek. A tisztikarról éppen a napokban közölt névsort művészetű rovatában a *Budapesti Napló*.

Sch. Gy. Budapest. Méltóztassék az iránt dr. Ötvös József orvoshoz (VII. Keresepi-ut 26.) fordulni, ő volt akkor a főváros kolera-biztosa.

K. J. Kecskemét. Méltóztassék csak beküldeni, de egyenesen a felelős szerkesztő Braun Sándor címére. Másik kivánását a kiadóhivatal már elintézte.

Cs. F. A művésznő 1862. évben született. Tizen-hét éves korában már szerződött tagja volt a Nemzeti Színháznak.

E. M. Budapest. Czinka Panna a Rákóczy-induló-nak, Reményi Ede a Repülj felecsém-nek a szerzője.

St. M. Batizfalva. Olyan című politikai lapot nem ismerünk.

Boldogtalan asszony. 1. András napján kell megtartani. 2. Magánlevélben csak a legtrikább esetekben válaszolunk. 3. Minden bójt úgy tartandó meg, hogy tartózkodni kell a husételektől.

Baonka. Küldhet, de előre figyelmeztetjük, hogy mi e tekintetben egy kissé sokat követelünk.

N. E. Budapest. A kérdézt egylet Kossuth Lajos-utca 4. szám alatt tartja hivatalos helyiségét.

E. M. Szeged. Mindig a háziurat illeti meg az asztaló.

K. B. A mandátum abban az esetben csak a hátralevő 2 évre szól.

Sz. T. Szeged. 1. Intézkedünk, meg fogja kapni. 2. Budán a királyi palota bejárata előtt fog állani.

Kukmér. Az a szerző, Gárdonyi Géza képzelt alakja.

H. S. Edve. Ha van bázalási iparengedélye, szabad, különben nem.

S. M. Antalháza. Méltóztassék ebben az ügyben egyenesen a központi vásárcsarnok igazgatóságához (IX. Vázház-körut) fordulni.

G. S. B.-Gyula. P. Gy. országgyűlési képviselő katolikus vallású.

150.000. számú előzetes. Az igazságügyminiszterium ígató hivatalához tessék fordulni.

P. E. Budapest. Kozma Andor egy költeményét szavaltá.

K. M. 1. Bródy Zsigmond, Sváb Károly. 2. A kérdézt öröbri nem tagja a főrendiháznak.

27.000. számú előzetes. 1. A nyugdíj összegét a szolgálati évek számához képest, törvény állapítja meg. Azon változtatni nem lehet.

P. N. Bécsben a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumban.

Szorgalmas olvasó. Azt a vezéreiket *Kabos* Ede kollegánk írta.

S. F. Nyulfalva. Olyan nevű orvos nincs a fővárosban.

S. S. Bajnok. Igen, lehet, de csak M. hátrányára.

Sorsjegyek.

R. R. Csicsa. Tiszszabályozási sorsjegyet 120 forint nyeresémmel kihuzzák; a többi nem nyert.

Zimony-Vékes. Saint-Genois sorsjegyet 86 forint 50 krajczár nyeresémmel kihuzzák; a többi nem.

H. M. — B. S. Éled. — Dr. K. S. Gyónk. — 147.788. sz. olvasó. — **Fortuna.** — Dr. M. E. Dárda. — K. F. Tardoskéd. — 143.942. sz. Balaton-Fokaján. — G. L. Tisza-Bábolna. — Sorsjegyeik nem nyertek.

Napirend.

Napló: Hétfő, november 19. — Római katolikus: Erzsébet. — Protestáns: Erzsébet. — Görög-orosz: (november 6.) Pál pk. — Zsidó: Marches 27. — Nap kel: 6 óra 36 perccor. — Nyugszik: 4 óra 2 perccor. — Hold kel: reggel 3 óra 58 perccor. — Nyugszik: délután 2 óra 26 perccor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

Erzsébet királyné napja. Gyászszünettel az egyetemi templomban délután 10 órakor.

A műegyetem igazgatótanácsa Erzsébet királyné emlékeztetőre délelőtt 11 órakor a nagy tanteremben.

Az Erzsébet királyné emléke emelendő Örökösök-templom bizottságának emléknappja. Délelőtt 9 órakor mise az Angol kisasszonyok templomában. Délelőtt 10 órakor ünnepi közgyűlés a Katolikus Körben.

Székfoglalás az Egyetemi Körben (első nap).

Felolvasás a Szabóparosok Körében délután 3 órakor.

A fővárosi magánnyelvi bizottságának ülése délután 5 órakor.

Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár. Nyitva d. c. 9 órától 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekinthető meg.

Magyar kereskedelmi múzeum és háziipar-kiállítás az iparszarnokban délelőtt 9 órától délután 2 óráig.

Teknőslány iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3 órától 5-ig.

Iparmúvelő múzeum zárva.

Kölcsekedési múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Földtani múzeum zárva.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10-1-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Adószám könyvtár nyitva délután 3-7-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva d. c. 9-1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Keresepi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakönyvtár VII. Keresepi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9-12 óráig és délután 3-5 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleti mintárai és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás, melyben az üzletvezetésűg árusításokat is eszközöl) a városligeti iparszarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külölczi kirendeltségek központi üzletvezetésűge (Magyar kereskedelmi részvény-társaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este nagy katonazené.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a nagy kir. honvédeknek hangversenye.

Ferenczi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Táttra kávéház. Király-utca Tordajo női zenekarának hangversenye.

Hegmán kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Monopol kávéház Váci-körut 37., minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

Folles Caprice kiváló új műsor.

Somossy Orfeum válogatott műsor.

Union szallóda, díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerekpár-terem.

Futser György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreiber hegedű-hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi kölcsoönös találkozó helye.

M. KIR. OPERAHÁZ. Hétfő, 1900. november hó 19-én. Boldogult Erzsébet királyné emlékeztető. Szent Erzsébet legendája.

NEMZETI SZÍNHÁZ. Hétfő, 1900. november hó 19-én. A bölcső. Színmű 3 felvonásban. Irta Brieux. Fordította: Gábor Igné.

MAGYAR SZÍNHÁZ. Hétfő, 1900. november hó 19-én. New-York szépe. Operette 2 felvonásban, 6 képmű. Irta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kossuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a. valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ. Hétfő, 1900. november hó 19-én. A kis mama. Vigjáték 3 felvonásban. Irta H. Meilhac és L. Halévy. Fordította Fái J. Béla.

NÉPSZÍNHÁZ. Hétfő, 1900. november hó 19-én. San-Toy. Kínai daljáték 3 felvonásban. Irta Edward Morton. Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil.

URÁNIA SZÍNHÁZ. Hétfő, 1900. november hó 19-én. Páris 1900-ban. Irta: Salamon Ödön. Kezdeté 7/8 óraker.

Somossy Mulató (Nagymező-utca). Albrecht Ferenc, igazgató. Pénztárnyitás 7-ór. Az előadás kezdete 8-ór.

S. A. MEDWEDEFF, a legjobb orosz ének- és tánc közeg-csoport (5 hölgy, 4 úr). A 4 Picaninis amerikai néger fiú-négyes. GIRARD ANTONIA k. a. francia transformációs excentrikus. Frères Mestes Hopson nővérek a 3-szoros nyújtó mestere. AMON FERENC, az itt oly kedvelt dalkomikus. Ugyint az összes művészek. Jegyek elővetelben a Somossy Mulatóban, tőzsdé Andrássy-ut 38. és 26. és Weiss A. nagytőzsdéjében, Károly-körút 26. szám.

FOLIES CAPRICE. Ma. Előképei, bemutatja: Margherita e Giuseppe di Gianotto LEONÉ DUBAL nemzetközi énekesnő. Boházatok: „Die Hochstaplerin“. A Knopfloch család, és Ügyvédek alkonya. Cigányzene a nagyszerű téli kertben.

SEMLER J. posztókereskedése osztrák császári és magyar királyi udvari szállító BUDAPEST, Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sark. Alapítva 1850.

Tűzálló Chamott e-cserépkályhák modern színek és formákban CHITZ ÁRMIN Budapest, Lipót-körút 7/b. Telefon. Szolid munka! Olcsó árak! Javításk gyorsan és lelkiismeretesen jótállás mellett eszközöztetnek. Szabadalmazott fűtés!!

M. kir. Államvasutak. Üzletvezetőség Szeged. Pályázati hirdetmény pályafenntartási fák szállítása iránt. A nagy, kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége a vonalai szűsüzletének fedezésére az 1901. évi szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítására ezenal nyilvános pályázatot hirdet. Az 1901. évi szükséglet, mely a tőnyleges megrendelés alkalmával még felemelhető vagy leghibithető a következők:

A fenti anyagok pontos méretei a részletes mérőjegyzékben vannak felsorolva, mely mérőjegyzék, ajánlati minta és pályázati feltételek az alulirt üzletvezetőségnek ingyen kaphatók; míg az általános és különleges szállítási feltételek csakir közszépíztetés ellenében a nagy, kir. államvasutak nyomtatványától (Budapest, Andrássy-ut 73/75. sz. alatt) 25, illetve 15 krajny áron szereshetők meg. Az ajánlatok a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők. A szállításhoz a következő feltételek iránypáldók: A szállítás a nagy, kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96. számú általános — valamint az épület és vázgep fák szállítására vonatkozó 133719/92. számú különleges feltételek értelmében eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulirt üzletvezetőség anyag- és ieltár beszerzési osztályánál, valamint a nagy, kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ivenként 1 koronás magyar okmánybőlyeggel ellátott ajánlatot ezen alábbi külcimmel: „Ajánlat épületfák szállítása iránt 26228/900. számú” 1900. évi december hó 4-nek, déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének I. osztályához benyújtandó vagy posta útján beküldendő. Szeged, 1900. november 3-án. Az üzletvezetőség.

Közne-p-osztály. Őszi menüsköf 4 frt. Téli kabát 7 frt. Felő 4 frt. Ferenc József-kabát (Gehrook) 3 frt. Téli nadrág 4 frt.

Lesóványodás, gyomorból és sápkór csakis a Mayer Rihárd-féle Poltschach-Desinó No. 50. tengeri-kószerttel gyógyítható. Prospecus és bizonyítványok ingyen és bérmentve.

Kiállításán Magyaránál bort 18 frttól 32 frt-ig rendelhetni Deutch A-nál Aradon, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Zongora hangolasát kiváló szakmunkások által végeztetik. 2 frtért Sternberg Armin és Testvere cs. és kir. udv. hangszer-gyár zongora-osztálya Kossuth Lajos-utca 22. Károly-körút sark. Zene-palota. Ugyanott hírneves gyártmányú zongorák és pianók kedvező feltételek mellett is kaphatók.

Titkos betegségek. mindegyiket impotentiát meg 10 óra b. k. n. e. i. e. meglegelő sikerrel, alapsan gyógyítja med. univ. Dr. Fabinyi v. kórházi orvos, specialista oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredményvel alkalmazott számos évi kórházi gyakorlatában. Biztos siker folytán hon-orárium utólag is fizethető. Levelekre ajtalanul válaszol, kivánatra gyógyszeresed. Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. I. em. Bejárta a leposzók. Külön v. árt. termek. Rendel: (d. o. 9-3-ig este 6-8-ig).

Egyemeletes villa Abbaziban a főtér, 8 szobával, 8 lóra való istállóval és nagy kocsiszinnel, mely 1000 koronás jövedelem, bányászati olcsó áron eladó. Levelek: H. Sch. alatt e lapoz küldendők. 3242. Kereskedők! Iparosok! Vegyészeti titkok című, most megjelent vegyészeti közlönyvet. Ezen könyv segélyével bármely pár vagy üzlet jövedelme teljesebben növelhető. Tanulmányosan tekintélyes összeg takaríthat meg minden háztartásban. Megszerezhető bármely kiskereskedő által egyenként a legkedvezőbb áron ajánlatos. A könyv 2 korona 50 fillér kedvezményes áron megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatásában.

Durbints sógor. Mert mondok, ha már irtak könyvet a lóru is, gyesznerül is, miért ne lehetne könyv a sógorral is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozik, benne van a sógor tzelhalála is még más effője kesőrves történetek, Egy könyv 1 forint. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatásában, József-körút 18.

Szerkeszti RADÓ ANTAL. Kiadja LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedés Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

Egy-egy szám ára 30 fill. Minden szám külön kapható. 83. sz. Lánok. 84. sz. Antigone. 85. sz. Mária. 86. sz. A nagyvárosok és egyéb elbeszélések. 87. sz. Toldi estje. 88. sz. Toldi estje. 89. sz. Borgia szerelme. 90. sz. Helmi Gaspar. 91. sz. Tizian fia. 92. sz. Elbeszélések. 93. sz. Világok harca. 94. sz. Mikos Lajos. 95. sz. Károly király. 96. sz. Franczia elbeszélés. 97. sz. Id. Károly király. 98. sz. Franczia elbeszélés. 99. sz. Olasz elbeszélés. 100. sz. Jókai Mór. 101. sz. Az első lépés. 102. sz. Szemelvények Arany János Toldi szerelme ct. eposzából. 106. sz. Jancsi király. 109. sz. Hamlet d. király. 113. sz. Toldi szerelme. 114. sz. A botanika doktor. 115. sz. Virág Benedek. 116. sz. Macs-Macs.